

LETO XXXV / ŠTEVILKA 12, DECEMBER 2003 / POŠTNIH PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENJ GRADEC / CENA 500 TOLARJEV

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC

VOŠČILO 2004

Ob prehodu enega leta v drugo si navadno vzamemo čas in pregledamo, kaj smo v odhajajočem letu dosegli, analiziramo preteklost in načrtujemo prihodnost. V podjetjih je postopek, ko analiziramo letno poslovanje, ga primerjamo z gospodarskimi načrti ter predvidevamo prihodnost, že utečen.

V podjetjih so ljudje največja dragocenost, zato je pomembno, kako si vsak posameznik v življenju kakor tudi v podjetju predstavlja in vidi svojo bodočnost.

V tem času je primerno, da se kot posamezniki, ki združujemo svojo energijo za skupni cilj, vprašamo, kakšne so naše vrednote in v kaj verjamemo, kaj je smisel našega življenja, kaj je smoter našega poslanstva, zakaj smo tukaj in kaj želimo delati.

Prihodnost prav gotovo pripada ljudem, ki so pripravljeni tvegati, ne pa tistim, ki iščejo varnost in udobje, za katerima se skrivajo. Prihodnost pripada ljudem, ki tvegajo in preizkušajo stvari. Danes vemo, da se vse spreminja zelo hitro, zato smo največji nevarnosti izpostavljeni, če se ne spreminjamo, ne premikamo naprej in ne sprejemamo novih izzivov.

Pri tem je pomembna tudi pripravljenost na neuspeh, kajti v življenju se mnogo stvari, ki jih storimo, izkaže za nepravilne in neustrezne. Premikati se naprej, se učiti in dobiti povratne informacije je bolje, kot stati na mestu in upati, da se bodo stvari uredile same po sebi.

Nenehno se učimo iz svojih dejanj, tako pravih kot napačnih. Pomembno je, da smo usmerjeni v prihodnost in da razmislimo, kaj storiti in ne, kaj se je zgodilo. Da raje kot o včerajšnjih problemih razmislimo o priložnostih jutrišnjega dne.

Želim Vam prijetne božične in novoletne praznike. V letu, ki prihaja, Vam želim veliko pričakovanj, kajti če pričakujete, da se bo nekaj zgodilo, se bo res.

Imejte pozitivna pričakovanja, imejte pozitivno samopodobo, da boste srečna, energije polna in ustvarjalna osebnost.

SILVO PRITRŽNIK, univ. dipl. inž. gozdarstva

Zapirajo se vrata leta 2003 in v gozdarski zgodovini so ostale zapisane sledi, ki jih ni več mogoče spreminjati. Kronologija dogodkov v gozdovih je bila v tem letu pestra. Snegolomom v zimskih mesecih so sledili vetrolomi, podlubniki so v svojih gradacijah tekmovali kot za šalo in v svojih razvojnih ciklikih uničevali gozdno drevje. Nobenega spoštovanja ni več do gozda kot najrazvitejšega in najmočnejšega ekosistema pri nas.

Gozdarstvo ob vstopu v Evropsko unijo ostaja v senci problemov kmetijstva, sredstva namenjena vlaganjem v gozdove se skoraj razpolovijo, na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so pridno pobirali finančna sredstva institucijam v njihovi sestavi in krpali naraščajoče proračunske luknje na kmetijskem področju. Gozdarskega sektorja znotraj ministrstva kot da nimamo, minister But gozdarstva v svojih javnih nastopih sploh ne omenja. In zgodi se: prvi javni protest gozdarjev iz vse Slovenije, vloženi amandmaji prisilijo ministra, da odpre svojo mošnjo gozdarski stroki. Takšno reševanje problemov ni nikomur v čast.

V tem obdobju Zavod za gozdove Slovenije deluje v okviru omejenih finančnih sredstev, usmerja razvoj gozdov, izdeluje gozdnogospodarske, gozdnogojitvene, lovskegojitvene načrte, organizira delo v državnih gozdovih, izobražuje lastnike gozdov, šolsko mladino, zaposlene, in opravlja še več nalog kot v preteklih letih. Zgodi se predlog novega lovskega zakona, kar na hitro in brez širše razprave. Razvojne težnje zimskega turizma trčijo ob zid naravovarstvenikov na grebenu Pohorja. Slovenija se vztrajno zarašča, predpisov za krčitve gozdov ni, država modro molči.

Ob koncu leta so dela v gozdovih zaključena brez velikega pompa. Zavod za gozdove Slovenije izvede praktično vse zastavljene naloge po programu in finančnem načrtu za leto 2003. Ob vstopu v Evropsko unijo reorganizacija gozdarstva ni potrebna, ker je relativno dobro organizirano in s svojimi strokovnimi načeli med vodilnimi v Evropi. Ob koncu leta se zopet zgodijo amandmaji za financiranje gozdarske službe. Mimo ministrstva se zagotovijo sredstva za delovanje javne gozdarske službe za leto 2004 in 2005. Minister pa nič. A ja, medtem ni več predsednik svoje stranke, tudi v Strasburgu še nima svojega mesta.

Na Koroškem so stvari bistveno drugačne, saj življenje neusmiljeno teče naprej. Zavedamo se, da moramo med sabo sodelovati, če želimo novo regijo postaviti v zakonske okvire. Sodelovanje lastnikov gozdov, gozdnega gospodarstva, kmetijsko-gozdarske zbornice, kmetijsko-gozdarske zadruga, lokalnih skupnosti, izobraževalnih institucij, gospodarskih subjektov in še bi lahko naštevali, prinaša reševanje operativnih problemov v okviru danih možnosti in iskanje optimalnega dolgoročnega cilja razvoja gozda in življenja z njim. Skupaj smo storili veliko, zato lahko z optimizmom stopamo v prihodnje leto; lastnikom gozdov, sodelavcem, gozdarskim kolegom, poslovnim partnerjem, bralcem Viharnika, lokalnim skupnostim in drugim organizacijam se zahvaljujem za tvorno sodelovanje pri izvajanju letnega programa dela. Prepričan sem, da bomo s skupnimi močmi postavljene naloge uresničili tudi v prihajajočem letu 2004.

spec. **MILAN TRETJAK**, univ. dipl. inž. gozdarstva

Les s traktorjem do ceste, s tovornjakom pa v dolino.

Gozdni delavci: Marko Triplat, Tone Pačnik, Ivan Kobolt, Hinko Triplat, Janez Šumah, Peter Melanšek in Mirko Triplat. Pred njimi čepita merilec Branko Oder in šofer Jože Ošlovnik.

Leto se počasi izteka. Na steno bomo obesili koledar z letnico 2004! Prazniki so tu in koliko želja nosijo v sebi!

Ob stisku rok bomo drug drugemu izrekli pristrčne čestitke in želje za leto, ki prihaja. Kaj nam bo prineslo? Prvega maja bomo praznovali dva praznika, praznik dela in rojstvo Evropske unije, ko bomo Slovenci vanjo tudi uradno vstopili.

Strnili bomo svoje misli in hotenja, da bi bili zdravi in srečni v letu, ki prihaja.

Take želje pa so izrekli tudi naši gozdni delavci – sekači, ki smo jih zmotili pri delu visoko v plešivških gozdovih.

MIRKO TRIPLAT:

“Ravno včeraj, 17. novembra, sem dočkal svoj petdeseti rojstni dan in srečal Abrahama. Za seboj imam že preko trideset let dela v gozdu. Prihodnje leto v jeseni bom odšel v zasluženi pokoj in velika želja mi je, da bi ti meseci do upokojitve kar najhitreje minili. Seveda pa želim vsem in sebi največ zdravja.”

IVAN KOBOLT:

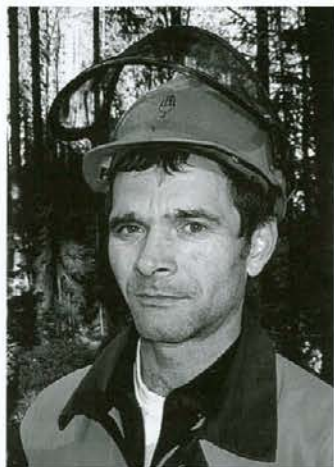
“Želja, da sem si našel delo med gozdnimi delavci, se mi je uresničila že pred dolgimi leti in lahko rečem, da sem z delom zelo zadovoljen. Tako naj bi bilo tudi še vnaprej, da nam le ne bi zmanjkalo dela. Želel pa bi, da bi za svoje delo bili malo bolj nagrajeni.”

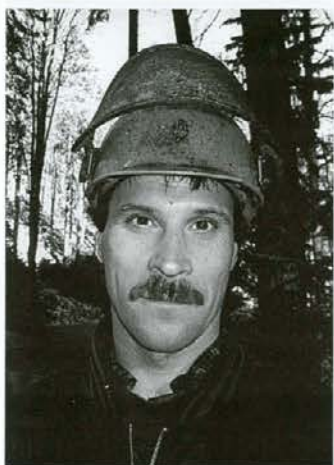
PETER MELANŠEK:

“V gozdarstvu sem kot gozdni delavec zaposlen že osemnajst let. Vseskozi sem z delom zadovoljen in želim si, da bi tako bilo še naprej, da bi zdrav dočkal tudi svojo upokojitev. Želim pa si tudi, da bi delo, ki ga opravljamo, bilo vsaj malo bolj nagrajeno.”

Foto Franc Jurač

HINKO TRIPLAT:

"Ob novem letu si, pač kot vsi ostali, želim čimveč zdravja in varnosti pri težkem gozdnem delu. Želim si tudi, da bi še naprej vsi skupaj lepo skrbeli za naše gozdove na področju gozdnogojitvenih in varstvenih del. Gozd so naša pljuča in naš ugled."

TONE PAČNIK:

"Če je zdravje, je to najlepše in neprecenljivo bogastvo. Če je človek zdrav, lahko dela, zato je moja novoletna želja, da bi imeli tudi v prihodnje po naših gozdnih še naprej veliko dela. Želim pa tudi, da bi se s skupino, v kateri delam, še naprej tako razumeli."

JANEZ ŠUMAH:

"Moja osebna novoletna želja je - gotovo na prvem mestu - zdravje v družini. Poleg tega pa si želim, da bi imeli še naprej vsi zagotovljena delovna mesta in da bi bili pri delu tako uspešni, kot smo bili do sedaj ter da bi v skupini še tako lepo sodelovali kot smo doslej."

MARKO TRIPLAT:

"Poklic gozdnega delavca sem si izbral po vzoru svojega očeta in dobro leto in pol sem zaposlen v gozdu. Vesel sem, da delam v skupini, kjer so mi v prvih dneh zaposlitve sodelavci veliko pomagali in prav zaradi tega sem z delom nadvse zadovoljen. Naj bo novo leto leto dela in zdravja." ▲

KONFERENCA UPORABNIKOV METODE 20 KLJUČEV V RADENCIH

BRANE ŠIRNIK, univ.dipl.inž.gozdarstva

V Zdravilišču Radenci je 27. in 28. novembra potekala Konferenca uporabnikov Metode 20 ključev, na kateri se je z referatom predstavilo tudi Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec.

Konferenca uporabnikov 20 ključev je namenjena vsem uporabnikom Metode 20 K in tudi tistim, ki se zanjo še ne odločajo. Na njej je priložnost tako za seznanitev z dosežki podjetij iz tujine kot tudi za predstavitev izvirnih rešitev v različnih okoljih in dejavnostih slovenskih podjetij.

Na plenarnem delu konference so predstavniki podjetij iz prve skupine predstavili svoje dosežke pri integraciji sistema 20 K v sistem poslovanja podjetja. Ta podjetja, npr. Savatech, Iskra mehanizmi, Elkroj, BSH - hišni aparati, Iskraemeco itd., so tudi najboljše ocenjena podjetja po sistemu 20 K v Sloveniji.

V nadaljevanju je Jan Erasmus iz Cape Towna na primeru južnoafriških podjetij opisal razvojne trende v režiji in storitvah. Zanimiv je bil tudi referat

Deloitta o povezanosti sistema 20 ključev s standardi kakovosti ISO.

Ob koncu prvega dne konference so predstavili prvi slovenski prevod knjige Iwaa Kobayashija »20 ključev« ter proglasili podjetje leta, ki je pri uvajanju Metode 20 K doseglo največji napredek.

Drugi del konference je potekal ločeno v tematskih delavnicah za proizvodna in storitvena podjetja. Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec je bilo povabljen, da predstavi svoje izkušnje pri uvajanju Metode 20 K v povsem specifični dejavnosti.

Direktor GG Slovenj Gradec **Silvo Pritrznik** je podal referat o napredku po dveh letih uvajanja v podjetju s kombiniranim storitvenim in proizvodnim značajem. Poudaril je pravilnost in koristnost odločitve za uvedbo Metode, opozoril na posebnosti gozdne proizvodnje in na raznolikost okolij in dejavnosti, ki pri nas nastopajo in otežujejo enotne rešitve sistema 20 K v vseh sredinah.

Zaključil je z mislijo, da »dobre stvari« ne le ostajajo temveč postajajo vse boljše! ▲

Direktor GG Slovenj Gradec Silvo Pritrznik med referatom.

ŽAGALNICA OTIŠKI VRH

SILVO PRITRŽNIK, univ.dipl.inž.gozdarstva

Investicija v žagalnico na Centralnem lesnem skladišču v Otiškem vrhu je prav gotovo največja naložba Gozdnega gospodarstva v zadnjih desetih letih. Dela so v zaključni fazi. Po terminskem planu sicer zamujamo z začetkom obratovanja, a predvidevamo, da bomo poskusno začeli z žaganjem v začetku prihodnjega leta.

Do sedaj se je pri postavitvi žagalnice zvrstilo kar nekaj izvajalcev, in sicer so projektno dokumentacijo izdelali ljudje v podjetju FIMA Dravograd, temelje in osnovno ploščo so zgradili naši gradbinci Gradenj IGEM, proizvodno halo Ključavničarstvo DULER iz Pameč, za postavitve strojev pa je poskrbelo podjetje MOST iz Rakeka s

podizvajalci (KAL Mežica, OPREŠNIK Mežica). Elektrokrmljenje je izvedlo nemško podjetje Gersdorf, za elektronsko vodenje žagalnice pa bo poskrbelo nemško podjetje Hib Rozenheim. Pred začetkom proizvodnje bodo mehaniki firme LINCK izvedli še najpreciznejše nastavitve strojev.

Vodja investicije je **Mitja A. Jandl**, ki s svojim znanjem in izkušnjami usmerja, usklajuje delo in zastopa investitorja pri izgradnji žagalnice. Pri tem mnogo energije in znanja prispeva tudi **Branko Krajcar**, ki natančno spremlja izvedbo in skrbi za pisno beleženje vseh podrobnosti, ki utegnejo koristiti pri upravljanju in vzdrževanju. **Božo Vrhnjak**, vodja PE CLS, pa skrbi za prostorsko usklajeno delo

posameznih izvajalcev in nemoteno delo na lesnem skladišču.

Natančna in strokovna izvedba del pri postavitvi žagalnice je pomembna za pravilno in nemoteno obratovanje. Tako kot so pri postavitvi pomembni ljudje, ki to delo opravljajo, so tudi pri obratovanju in vodenju proizvodnje odločilni ljudje. Zato je vsekakor pomemben izbor ljudi, ki bodo imeli priložnost voditi in izvajati posamezna dela v žagalnici. V podjetju ne predvidevamo zaposlitve novih kadrov; proizvodnjo žaganega lesa bomo podvojili brez dodatnih ljudi, pričakujemo pa produktivnost, ki jo dosegaajo žagalnice v evropskem prostoru. ▲

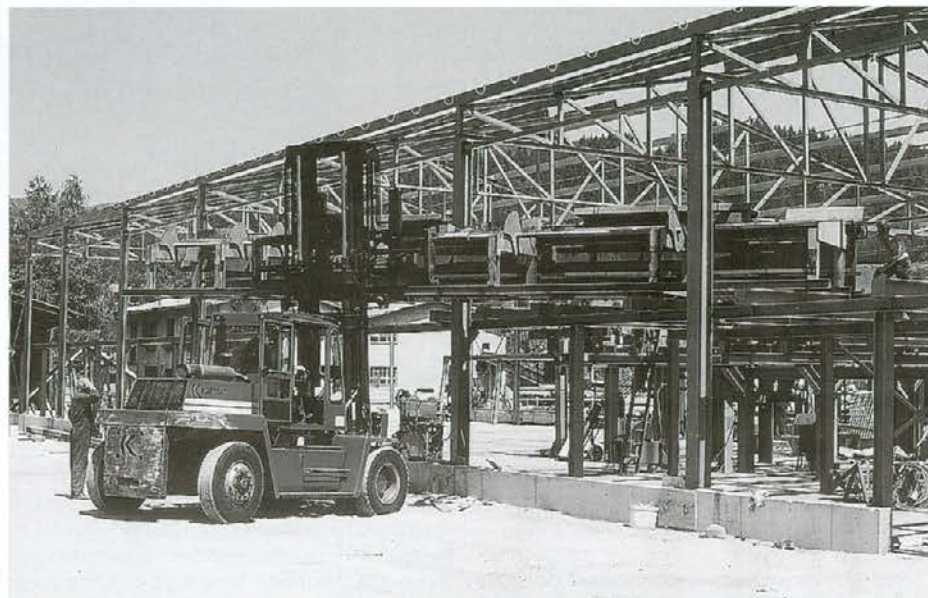

Temelji

Prva plošča

Vodja investicije **Mitja A. Jandl** - vedno prisoten na gradbišču

Postavljanje konstrukcije proizvodne hale

Notranjost proizvodne hale

ZAVAROVANI GOZDOVI POHORJA

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, *Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec*

Pohorje je gorski masiv, ki se razprostira vzdolž Drave od Slovenj Gradca do Maribora. Je edino silikatno gorovje v Sloveniji, v vznožju razbrazdano s številnimi grapami in grebeni, vrh pa je po vsej dolžini kopasto zaobljen. Pohorska gozdnata krajina je zelo pestra zaradi geomorfoloških, hidroloških in bioloških karakteristik. Pohorje pa je za človeka zanimivo že več stoletij (čas glažutarstva in steklarstva, oglarstva, intenzivnih sečenj – predvsem golosečenj, paše in košenj po planjah, prostorskih posegov za razvoj smučarskih centrov itd.).

Pohorje je danes zelo obremenjeno. Že leta 1920 so spoznali, da je človek z intenzivnimi sečnjami (golosečnje) in umetnim vnašanjem smreke močno spremenil naravno sestavo drevesnih vrst v pohorskih gozdovih.

Takratni pokrajinski slovenski vladi je Odsek za varstvo narave in prirodnih spomenikov predložil prvi celoviti Slovenski naravovarstveni program »Spomenica«, kateri je vseboval tudi zavarovanje enega zadnjih ostankov pohorskih pragozdov – pragozd kneza Windischgrætza nad Lukanjo pri Oplotnici. Danes tega pragozda ni več, so pa še ostanki pragozdne površine nad potokom Lobnica. Pragozd Šumnik je leta 1967 na predlog takratnega Zavoda za spomeniško varstvo Maribor postal prvi zavarovani pohorski gozd. Na pobudo **Dušana Mlinška**, profesorja za gojenje gozdov na takratnem Gozdarskem oddelku na Biotehniški fakulteti, so pričeli leta 1973 gozdarji Biotehniške fakultete, Gozdarskega inštituta in gozdnogospodarskih organizacij izločati nove gozdne rezervate. Gozdni rezervati so iz gospodarjenja izločene gozdne površine na različnih rastiščih. Namenjeni so proučevanju naravnih zakonitosti v življenju gozdov, ki so prepuščeni naravnim zakonitostim. V »naravnem raziskovalnem laboratoriju« ugotovljena spoznanja pa so uporabna pri načrtovanju gospodarjenja z gozdom. V gozdne rezervate niso zajete samo čiste gozdne površine pragozdov in naravnih gozdov, temveč tudi gozdovi na ekstremnih rastiščih z barji; tudi ti so naravovarstveno zanimivi in poleg gozdarske jih varujemo še z naravovarstveno zakonodajo.

V Sloveniji je bilo izločeno skupaj 173 gozdnih rezervatov s skupno površino 9040 ha. Kar 16, s skupno površino 943,49 ha, je bilo izločenih na Pohorju. Na pohorskih pobočjih slovenjegraškega gozdnogospodarskega območja so izločeni gozdni rezervati Repiško (Repiško – povirje Vuhreščice), Požarnik (južno od Vuzenice nad Požarskim jarkom) in del rezervata Lovrenška jezera. Gozdni re-

Matjaž Jež odpira razstavo.

Foto Gorazd Mlinšek

zervat Lovrenška jezera je s površino 532 ha največji rezervat na Pohorju.

Te in ostalih 13 gozdnih rezervatov na Pohorju lahko zelo slikovito spoznavate na enem mestu, če se podate na Bolfenk na Pohorju. V cerkvi Sv. Bolfenka, kjer je Center naravne in kulturne dediščine, je od decembra letos do maja 2004 odprta razstava »Zavarovani gozdovi Pohorja«, popestrena z lepimi umetniškimi skulpturami iz lesa. Razstavo sta organizirala Zavod za turizem Maribor in Zavod RS za varstvo narave – OE Maribor, katerega uslužbenci so uredili strokovni del. V veliko pomoč so jim bili podatki o gozdnih rezervatih, pridobljeni od ZGS – območnih enot, katere gospodarijo in načrtujejo tudi v pohorskih gozdovih (OE Maribor, OE Slovenj Gradec, OE Celje). Za tekstovni del sta poskrbela **Samo Jenčič** in **Jure Gulič**, razstavi pa dajejo svoj čar lepe fotografije iz vseh pohorskih rezervatov, katerih avtor je Samo Jenčič. Ob otvoritvi je bila natisnjena slikovita zložanka. Razstava obiskovalcu na enostaven način približa skrivnostni svet gozdnih rezervatov, ima pa tudi zelo pomembno vlogo osveščanja. Opozarja pa tudi, da kljub naravnemu razvoju in zakonski zaščiti zavarovani gozdovi Pohorja niso nedotakljivi. Pohorje je vse bolj obremenjeno. Številni kvarni vplivi, kot so v nekaterih predelih preštevila rastlinojeda divjad, ki zaradi objedanja onemogoča naravno pomlajevanje, onesnažen zrak, nekontrolirana paša, nemir, povzročen od človeka, »divje« nabiralništvo gozdnih sadežev in rastlin in drugo, onemogočajo stabilni naravni razvoj tudi v zaščitenih gozdovih. Potrebna bo še večja ozaveščenost javnosti, predvsem pa posameznih lokalnih političnih veljakov, ki

vidijo v Pohorju bogato tržno nišo. Ob skorajšnjem vstopu v Evropo naj bi zavarovanim in naravnim območjem v Sloveniji in na Pohorju sprejete Nature 2000 (določitev naravovarstvenih območij) in Direktive o pticah ter Direktive o habitatih (življenjskem okolju ogroženih rastlinskih in živalskih vrst) dalo ob sonaravnem gospodarjenju večjo naravovarstveno vrednost. ▲

VIHARNIK

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d.d.
2380 Slovenj Gradec, Voračev trg 1
zanj: direktor Silvo Pritrznik, univ.dipl.inž.gozd.
Telefon: 88/ 43-332, faks: 88/ 42-684
E-mail: viharnik@gg-sg.si

Odgovorna in glavna urednica: Ida Robnik
Uredniški odbor: Marlena Humek, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik, Ida Robnik in Brane Širnirk

Likovna urednica in grafično oblikovanje:
Marlena Humek

Priprava za tisk: Forma Hutter, Maribor
Tisk: ZIP CENTER, Ravne na Koroškem
Vse pravice pridržane,

© Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 2003.

Fotografije in teksti © avtorji

Oblikovalska zasnova Viharnika: Peter Vernik

Avtor naslovnice:

Peter Cesar

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30.1.1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (točka tarifne številke 3).

USKLAĐITEV DEJAVNOSTI IN VAROVANJE NARAVE MED KOPAMI IN ROGLO

V začetku meseca novembra je Koroško gozdarsko društvo pripravilo posvet z naslovom: »Uskladitev dejavnosti in varovanje narave med Kopami in Roglo«. Izredno občutljiva tema je privabila veliko članov društva, prišli pa so tudi predstavniki naravovarstvenih organizacij in društev ter na nasprotni strani predstavniki organizacij za razvoj turizma na Pohorju. Mnenja gozdarske stroke sta v svojih prispevkih predstavila univ. dipl. inženirja **Karel Zagorc** in **Ljudmila Medved**, mag. **Matjaž Jež**, profesor biologije je v svojem referatu opozoril na dolžnosti človeka za ohranjanje biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot na območju zahodnega Pohorja, Razvoj gospodarskih dejavnosti na tem območju pa je predstavil **Marko Kac** iz mariborske razvojne agencije.

Posamezne teme bomo predstavili v prihodnjih izdajah Viharnika, tokrat pa preberite ugotovitve, probleme in stališča društva, ki so bili sprejeti po zaključku posveta.

Ida Robnik

UGOTOVITVE

V zadnjih stoletjih (300 let) je bila pod vplivom različnih dejavnosti (goloseki, košnja, paša) na grebenu Pohorja, med Kopami in Roglo, oblikovana krajina, ki je estetsko izjemno zanimiva in je pomembna kulturna vrednota.

- Pohorje je pomembna naravna vrednota
- Je življenjski prostor različnih ogroženih in redkih živalskih vrst (divji petelin, ruševac,...);
- Tu so se razvili redki habitatni tipi (visoka barja, barjansko ruševje, planje);
- Ohranjena so rastišča redkih in ogroženih rastlinskih vrst (arnika,...);
- Vse dosedanje naravovarstvene pobude za zavarovanje Pohorja (regijski park) so bile neuspešne;
- Pohorje je priljubljena rekreacijska in turistična destinacija (pohodništvo, planinstvo, tek na smučeh, turno smučanje,...);
- Pobočja Pohorja ponujajo dobre pogoje za intenziven razvoj zimskega turizma (razvoj smučarskih centrov po letu 1970);
- Gozdovi na pobočju Pohorja so pomemben dejavnik ekonomske stabilnosti (kmetij in drugih lastnikov) in hkrati opravljajo vrsto ekoloških in socialnih funkcij.

PROBLEMI

Načrtovana širitev turističnih centrov (povezava med smučišči,...) ne upošteva interesov drugih dejavnosti v prostoru (varstvo narave, gospodarjenje z gozdovi,...).

Izgradnja turistične (panoramske) ceste, ki bo povezala vse turistične centre, bi posegala v jedro biotsko najbolj pestrih območij Pohorja, ki so posebej pomembna za ohranitev populacije ogroženih vrst ptic

in so pomemben življenjski prostor (mirne cone) prosto živečih živalskih vrst.

Razvoj turizma spremlja cela vrsta nezazelenih, škodljivih vzporednih

Dejavnosti (gradnja objektov brez dovoljenj, vožnja z motornimi kolesi, vožnja z motornimi sanmi, vožnja s kolesi izven urejenih poti,...).

Vse dosedanje naravovarstvene pobude niso bile prostorsko diferencirane glede na pomen posameznih predelov za ohranjanje naravnih vrednot in biotske pestrosti. Enotna opredelitev varovalnega režima na vseh površinah ne dopušča nikakršnega kompromisa z drugimi uporabniki prostora.

• Kompleksen sistem gozdnih prometnic omogoča dostop z avtomobili do najbolj ohranjenih in odmaknjenih območij (poseben problem v času nabiranja borovnic, brusnic, gob,...). Sistem učinkovitih zapor gozdnih cest še ni primerno vzpostavljen.

Nemoč, (neučinkovitost) pristojnih državnih organov (inšpekcijske službe, policija,...) pri nadzoru nad nedovoljenimi dejavnostmi na tem območju (gradnja objektov brez ustreznih dovoljenj, vožnja z motornimi sanmi,...).

STALIŠČA KOROŠKEGA GOZDARSKEGA DRUŠTVA

Pobude nadaljnega razvoja zimsko turističnih centrov je treba omejiti:

Širitev turističnih centrov v naravno ohranjena območja ni možna. Vse pobude za povezovanje obstoječih smučarskih centrov s smučarskimi progami (Rogla, Ribniško Pohorje, Kope) so nesprejemljive.

Zagotoviti je potrebno primerne pogoje za ohranitev obstoječih turističnih centrov in omogočiti njihovo modernizacijo (sedežnice, zasneževanje) ter nadaljnji razvoj.

Gradnja turistične (panoramske) ceste, kot je predvidena v razvojnih dokumentih, je nesprejemljiva. Za povezavo med turističnimi centri je potrebno poiskati alternativno rešitev, ki bo prinašala možnost turističnega razvoja lokalnim prebivalcem in ne bo ogrožala ohranitve najvrednejših naravovarstvenih območij.

Za razvoj spremljajočih dejavnosti in širjenje turistične ponudbe so odgovorni nosilci razvoja turističnih centrov, ki morajo zagotoviti kontroliran razvoj teh

dejavnosti v prostoru. Pri načrtovanju razvoja teh dejavnosti morajo sodelovati lokalne skupnosti, strokovni delavci Zavoda za varstvo narave in Zavoda za gozdove Slovenije:

• Omrežje kolesarskih poti, steze za tek na smučeh,..., mora biti načrtovano in označeno na terenu (predlagamo enotni znak za celo Pohorje, pripraviti je potrebno zloženke z zarisanimi potmi, ki jih je potrebno deliti v informacijskih pisarnah turističnih centrov, obvestilo o kaznih za neupoštevanje predpisov,...).

• V bližini turističnih centrov je potrebno urediti poligone za uporabo motornih sank (lastniki morajo biti obveščeni o prepovedi vožnje v naravnem okolju,...)

• Nujna je učinkovita zapora gozdnih prometnic, ki bo omogočala njihovo uporabo za osebne namene.

Gozdarji podpiramo vse pobude za ohranjanje narave in varovanje naravnih vrednot na tem območju (projekt NATURA 2000, regijski park). Strokovne podlage morajo biti »conirane« in rangirane glede na naravovarstven pomen posameznih predelov:

• Varovanje območij, ki so posebej dragocena z naravovarstvenega vidika;

• Širša območja varovanja, kjer je možen razvoj drugih dejavnosti pod določenimi pogoji;

• Območja, ki z vidika varstva narave niso zanimiva.

Preprečevati je potrebno vse stihijske dejavnosti, ki ogrožajo ohranitev naravnih vrednot:

Nelegalna gradnja objektov;

Nezakonito nabiralništvo (gozdni sadeži, arnika,...);

Nedovoljene rekreacijske dejavnosti (vožnja z motorji, motornimi sankami, kolesi,...).

Pozivamo pristojne organe (inšpekcijske službe, policijo,...), da ukrepajo v skladu z zakonskimi pristojnostmi. Opozorjamo na nujnost vzpostavitve sistema naravovarstvenih nadzornikov (kot predvideva Zakon o ohranjanju narave). ▲

Koroško gozdarsko društvo

INFORMATIVNI GOZDARSKI STORŽI V NOVEMBRU

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Sorazmerno muhasto vreme se je nadaljevalo v mesecu novembru. Snežne padavine so se pojavljale predvsem v nočnih in jutranjih urah v višjih predelih v prvi polovici meseca. V drugi polovici je prevladovalo jasno vreme, po 21. novembru pa je bilo več sonca nad tisoč in več metrov nadmorske višine, medtem ko je v dolinah prevladovala nižinska oblačnost.

Na terenu so revirni gozdarji intenzivno prevzemali zaključna gojitvena dela v zasebnih gozdovih. Lastniki gozdov so nadaljevali s pospravo lubadark. Do konca novembra je javna gozdarska služba v vseh gozdovih OE Slovenj Gradec v žariščih evidentirala več kot 19.000 m³ lubadark.

V KE Radlje so zaključili s sadnjo listavcev na lanskoletnih vetrolomnih površinah. Sadike so zaščitili posamezno z mrežastimi tulci, tremi količki ali prema-zom Kemakol (zaščitno sredstvo pred objedanjem drevesnih poganjikov).

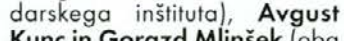
Z obračunavanjem gojitvenih in varstvenih del v zasebnih gozdovih smo zaključili v novembru.

Komisija za pregled že obstoječih in popis novih semenskih sestojev je nadaljevala z delom. V OE Slovenj Gradec smo prečistili stari seznam semenskih objektov. Po Zakonu o gozdno-reprodukcijskem materialu mora lastnik (Sklad kmetijskih

zemljišč in gozdov Slovenije za državne gozdove, lastniki gozdov za zasebne gozdove) na pobudo javne gozdarske službe vložiti vlogo za izločitev semenskega objekta - semenskega sestaja in skupine semenjakov. Predlog posameznih objektov predhodno pripravi ZGS. Po podpisani vlogi s strani lastnika sledi komisijski pregled (Gozdarski inštitut Slovenije in dva člana iz matične OE) ter ugotavljanje zdravstvenega stanja predvidenega semenskega objekta. Če je semenski objekt ustrezen za pridobivanje semena ali plodov za gozdno reprodukcijo, na Gozdarskem inštitutu zanj izdajo odločbo. Vsak izločen semenski objekt dobi svojo registersko številko. Komisija, v kateri so: **Hojka Kraigher, Gregor Božič** (oba iz Gozdarskega inštituta), **Av gust Kunc in Gorazd Mlinšek** (oba iz ZGS, OE Slovenj Gradec), je 5. 11. 2003 pregledala nekaj semenskih objektov v KE Radlje in KE Dravograd. S pregledi bo komisija nadaljevala v kasnejših mesecih. Delavke drevesnice Omorika so 14. novembra ob nadzoru revirnih gozdarjev, **Mihe Kristina in Ivana Skerlovnik**, z izločenih dreves v objektu semenjakov (Brekovo v Vuhreškem jarku) nabirale seme velikega jesena.

Izvedene so bile še zadnje aktivnosti na področju izobraževanja lastnikov gozdov. V KE Mislinja so lastniki z veseljem prisluhnili **Branetu Širniku** (GG Slovenj Gradec), ki je prisotne na slikovit in zanimiv način seznanil z napakami lesa in s krojenjem

gozdnega drevja. S pravilnim krojenjem povečaš vrednost lesnih sortimentov. Lastniki gozdov iz Zgornje Mežiške doline pa so 14. novembra spoznavali drugačen gozd, kot so ga navajeni. Udeležili so se strokovne ekskurzije na Kras, kjer jih je sprejel **Boštjan Košiček**, vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov v OE Sežana. Korošci so spoznavali pomen gozda na pred stotimi leti ogolelih površinah, poučili so se o ozelenjevanju Krasa, predvsem pa o težavah, ki jih v sušnem obdobju povzročajo ogenj. Med črnjanskimi lastniki so bili tudi kmetje, ki imajo svoje gozdne površine na področju velike požarne ogroženosti (okolica Žerjava in Črne).

V KE Radlje pa so 6. novembra gozdarji pripravili delavnico o negi gozda za lastnike gozdov iz revirjev Pernice in Radlje.

V novembru so v območni enoti Slovenj Gradec zaključili z izborom najskrbnejših lastnikov v posameznih krajevnih enotah. V posameznih krajevnih enotah so bili za najbolj skrbne lastnike gozdov izbrani: v KE Mislinja - **Metka Kamnik** z možem **Av gustom, p. d. Legner** iz Završ; v KE Dravograd - **Ferdo Rebernik, p. d. Fračnik** iz Černeške gore; v KE Prevalje - **Jakob Zaže, p. d. Papež** z Leš nad Prevaljami; v KE Črna - **Doroteja Obretan, p. d. Vesevk** iz Ludranskega vrha in v KE Radlje - **Franc Kanop, p. d. Čavk** iz Sv. Antona na Pohorju. Za najskrbnejšega lastnika gozdov v OE Slovenj Gradec v letu 2003 je bil izbran **Vlado Šavc, p. d. Mikej** iz Pameč pri Slovenj Gradcu.

Njega in ostale najprizadevnejše lastnike vam bomo predstavili v naslednji številki Viharnika.

Njega in ostale najprizadevnejše lastnike vam bomo predstavili v naslednji številki Viharnika. ▲

▲

ZVEZA HRANILNO KREDITNIH SLUŽB SLOVENIJE, p.o. LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
Telefon 02 883 93 00

Blagajniška mesta:

Slovenj Gradec, Celjska 7
Mislinja
Dravograd
Radlje ob Dravi
Prevalje

tel. 02 88 39 313
tel. 02 88 50 210
tel. 02 87 70 140
tel. 02 87 70 150
tel. 02 87 50 220

V naši hranilno kreditni službi vam nudimo zaupno, zanesljivo, varno in gospodarno urejanje vaših denarnih zadev. Poslušamo s poslušom za vsakega komitenta.

VARČEVANJE

Ponujamo ugodne obrestne mere za vse vrste vezanih tolarških depozitov.

TRANSAKCIJSKI RAČUNI:

- za samostojne podjetnike, društva
- za imetnike dopolnilnih dejavnosti na kmetijah
- za fizične osebe

NOVA PONUDBA: HRANILNA KNJIŽICA OBROČNEGA VARČEVANJA

KREDITI:

- vse vrste dolgoročnih in kratkoročnih kreditov, ugodno tudi za nakup kmetijskih zemljišč

DODATNA PONUDBA.

- **MAGNA** kartica
- plačilna kartica **ACTIVA** - možnost dviga gotovine na bančnem avtomatu
- vplačilno mesto za **vzajemne sklade KD Investments (GALILEO, RASTKO, KD BOND)**
- zavarovalniške storitve za zavarovalniško hišo SLOVENICA

OHRANJAMO TRADICIJO IN SKRBIMO ZA RAZVOJ!

ZIMSKA IDILA

Posnela Milena Trejčak

LESNA TIP, OTIŠKI VRH PRAZNOVALA TRIDESET LET PROIZVODNJE IVERNICH PLOŠČ

LESNA TIP, OTIŠKI VRH

S predelavo lesne biomase ohranili enajst tisoč hektarjev gozdov

V TOVARNI IVERNICH PLOŠČ OTIŠKI VRH SMO TRIDESETLETNICO PROSLAVILI Z MNOGIMI AKTIVNOSTMI POD SLOGANOM 'PRIJAZNI DO NARAVE IN OKOLJA'. VAROVANJE OKOLJA JE DEL POSLANSTVA TOVARNE, SAJ S PREDELAVANJEM LESNIH OSTANKOV IN ODPADKOV PROIZVAJAMO IVERNE PLOŠČE ZA NADALJNJO UPORABO. PODJETJE JE Z INVESTICIJO V SUŠILNIK IN FILTER POSTALO EDINA EKOLOŠKA PROIZVODNJA IVERNICH PLOŠČ V JV EVROPI, VSEKOZI PA SE AKTIVNO VKLJUČUJEMO TUDI V DOGAJANJA V KRAJU.

Prvo iverno ploščo smo proizvedli v letu 1973

Začetki Tovarne ivernih plošč v Otiškem Vrhu segajo v sedemdeseta leta, ko so takratni gozdarski in lesarski gospodarstveniki uvideli pomen proizvodnje ivernih plošč za slovensko gozdarsko in lesno industrijo, še posebej pa za Koroško, bogato z lesno surovino ter z razpoložljivo lokacijo in infrastrukturo za razvoj primarne lesne proizvodnje. 27. marca 1973 smo proizvedli prvo iverno ploščo, redna proizvodnja pa se je pričela julija 1973. V sistemu Lesne je bila Tovarna ivernih plošč največja po realizaciji in kapitalsko zelo intenzivna in je zahtevala nenehna vlaganja in posodobitve. Za Tovarno ivernih plošč je bilo najtežje obdobje po letu 1990 in v obdobju državnega lastništva, saj je bilo potrebno nadomestiti izgubo tržišč, v investicijskem smislu pa je nastal zastoj, ki ga je bilo potrebno nadoknaditi. V državni lasti so bile vse tri proizvodjalke ivernih plošč v Sloveniji, vendar kljub temu ni prišlo do strateških povezav, specializacije ali delitve programov, kar je povzročilo dolgoročni zastoj v razvoju proizvodnje ivernih plošč v Sloveniji.

Tovarna ivernih plošč je že tri leta del Skupine Prevent

V Tovarni ivernih plošč v Otiškem Vrhu smo prebrudili tudi to težko obdobje in z vstopom v Skupino Prevent dobili novo priložnost. S prevzemom evropske poslovne naravnosti in poslovne filozofije Skupine Prevent so se začeli poslovni rezultati izboljševati in s tem potrjevati prepričanje, da je program proizvodnje ivernih plošč perspektiven. Z optimizmom načrtujemo nove investicijske projekte v linijo oplemenitenja in kontinuirano stiskalnico za povečanje proizvodnje in ekonomičnosti poslovanja. Lokacija in primarni lesno-industrijski kompleks z žago in centralnim lesnim skladiščem ponuja odlične možnosti za širitev in razvoj tovarne in uresničitev vizije postati največji proizvajalec ivernih plošč

v JV Evropi. Ob vstopu v EU se obeta še ostrejši boj na tržišču in le z dosegom ekonomije obsega, to pomeni povečanje proizvodnje surovih ivernih plošč na okoli tristo tisoč kubičnih metrov letno in oplemenitenih ivernih plošč na devet milijonov kvadratnih metrov letno, bomo kos neusmiljeni konkurenci.

Biti 'Prijazni do narave in okolja' je temeljno vodilo Tovarne ivernih plošč, kar z ekološko naravnano proizvodnjo, ohranjanjem gozdov in gojenjem dobrih odnosov z okolico in lokalno skupnostjo tudi uresničujemo. Z investicijo v filter in sušilnik smo postali edina ekološka proizvodnja ivernih plošč v JV Evropi, s tem pa smo postavili tudi pomembna izhodišča in trdne temelje za nove investicije in razvoj. Da spada 'Iverka' med okoljevarstvena podjetja, dokazuje tudi nagrada za Okolju prijazen postopek sušenja in predelave lesa, ki ji jo je revija **Gospodarski vestnik v sodelovanju z Ekološko razvojnim skladom republike Slovenije v okviru projekta EKO 2003** podelila v Portorožu novembra letos. Prejeta nagrada pomeni vstopnico za sodelovanje na natečaju za evropsko okoljsko nagrado, ki bo junija za prihodnje leto. V Lesni TIP smo letos pričeli uvajati tudi okoljski standard ISO 14001.

Poraba lesne biomase

V tovarni si prizadevamo za večjo osveščeno prebivalcev o pomembnosti gozdov, lesne surovine, itd. Trenutno izvajamo projekt na temo, ki buri duhove predvsem v lesarski in gozdarski stroki, to je poraba lesne biomase. Prizadevamo si k širšemu videnju problematike predvsem zagovornikov in oblikovalcev nacionalnega energetskega programa (NEP), ki poudarjajo vprašljive prekomerne rezerve lesne biomase in smotrnost porabe le-te v energetske namene oz. za kurjenje.

Da lesne biomase ni v izobilju, dokazuje naslednji izračun: samo Tovarna ivernih plošč Otiški Vrh je v dosedanjih tridesetih letih obratovanja za proizvodnjo 2.400.000 m³ ivernih plošč porabila 3.500.000 m³ lesa,

od tega 2.200.000 m³ lesne biomase. To pomeni, da je v teh letih z uporabo **LESNIH OSTANKOV** prihranila 2.200.000 m³ hlodovine oziroma približno **11.100 ha gozdov**.

Delež porabe lesne biomase za proizvodnjo **BIO IVERNICH PLOŠČ** se je povečal za skoraj 100 %, kar pomeni, da tovarna ob sedanjih kapacitetah ca. 120.000 m³ letno porabi 174.000 m³ ali 160.000 ton lesne biomase. Zaradi ohranjanja konkurenčnosti na evropskem trgu v naslednjih petih letih načrtujemo povečanje kapacitet preko 300.000 m³ ivernih plošč letno, kar pomeni predelavo ca. **550.000 ton lesne biomase letno**, s čimer bomo na leto ohranili približno **3.000 ha gozdov**.

Ocenjeni potencial lesne biomase v Sloveniji je 600.000 ton letno, kar pomeni, da bo potreba ene same sodobne tovarne ivernih plošč predstavljala **95% celotnega potenciala lesne biomase**. Lesne biomase torej primanjkuje že za industrijsko predelavo, ki z narodnogospodarskega vidika pomeni dodano vrednost.

Načrti za prihodnost so smeli

Strategija razvoja Tovarne ivernih plošč Otiški Vrh vključuje nadaljevanje ekološke naravnosti podjetja s povečanjem proizvodnje in realizacije. V letošnjem letu načrtujemo začetek investicije v linijo oplemenitenja in prizidek k proizvodni hali, tečejo pa tudi aktivnosti za investicijo v kontinuirano stiskalnico.

Praznovanje 30-letnice

Ob praznovanju okroglega jubileja smo pod sloganom 'prijazni do narave in okolja' pripravili številne aktivnosti, s katerimi dokazujemo tudi svojo vpetost v dogajanje v kraju.

Za krajane Šentjanža z okolico, šolarje osnovne šole Šentjanž in Dravograd ter za dijake srednje lesarske šole smo pripravili dan odprtih vrat. Organizirali smo poslovni dan - hišni sejem in srečanje s poslovnimi partnerji, srečanje vseh zaposlenih in upokojencev Lesne TIP s predstavitvijo konjenikov, jadrlnih padalcev, s koncertom godbe na pihala Šentjanž in s koroškim spletom FS Prežihov Voranc. Okrogli jubilej smo zakročili s skupno gasilsko vajo industrijskih gasilskih društev LESNE, sosednjih PGD in GZ Dravograd. Ob obletnici je bila izdana tudi jubilejna publikacija Prijazni do narave in okolja - že 30 let, v jedilnici tovarne pa so si obiskovalci lahko ogledali razstavo o razvoju tovarne.

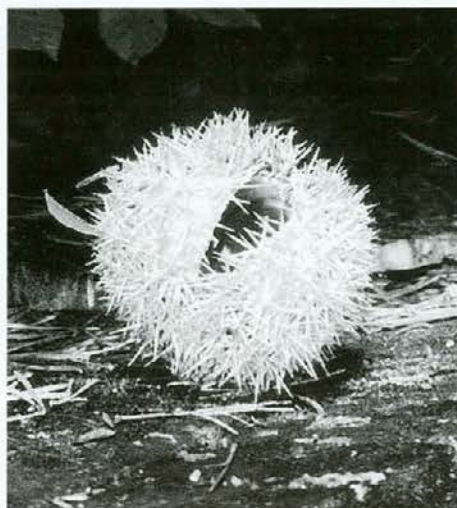
»V naši poslovni strategiji dajemo poseben pomen zadovoljstvu vseh poslovnih partnerjev, saj brez njih ne bi bilo našega razvoja in dosežkov, zato se vsem zahvaljujemo za sodelovanje, ki se ga veselimo tudi v prihodnje.« ▲

PRAVI KOSTANJ (*Castanea sativa*)

VOJKO PLAZNIK, univ.dipl.inž.gozd, Zavod za gozdove Slovenije

Pravi kostanj z ježicami

Delno odprta ježica pravega kostanja

Plodovi pravega kostanja

O pravem ali plemenitem kostanju je v svoji knjigi Pohorje iz leta 1923 avtor Janez Koprivnik zapisal: »Plemeniti ali pravi kostanj (*Castanea sativa*), v južni Evropi doma, najdeš samo tam, kjer uspeva vinska trta, torej ob vznožju vzhodnega dela našega gorovja. Drevo zraste v velikana, daje čebelam mnogo reje (medu in cvetnega praha), obrodi žlahten sad in ima izvrsten les, ki se meri s hrastovim.«

Pravi kostanj je **do 30 m visoko listnato drevo** s košato krošnjo. Znanstveno latinsko ime zanj je *Castanea sativa* po mestu Kastanis v Tesaliji, sativa pa pomeni pridelan. Nekdaj so ga sadili kot sadno drevje. Prvotna domovina pravega kostanja je področje Male Azije, severne Afrike in Sredozemlja.

Rimljani so prinesli čez Alpe nekatere žlahtne sorte sadja – kot je češnja, vinsko trto in z njo vino ter tudi pravi kostanj. Zasajali so ga v vinogradih, kjer so ga uporabljali za vinogradniško kolje.

Najbolj je razširjen v južni Evropi in v sredozemskih deželah. Uspeva na zakisanih (nepnenčastih) tleh in na pretežno suhih mestih. V sredozemskih deželah ga goje še danes. Turčija in Italija sta največji proizvajalki in izvoznici pravega kostanja. Gojene sorte imajo debelejšje plodove, ki jih imenujemo maroni ali laški kostanj.

Pravi kostanj **dočaka 600 let** starosti in ima zelo debela debela. Kostanjev les je trd in izredno trpežen, zato je zelo cenjen.

V jesenskem času pa nas razveseljuje s svojimi okusnimi plodovi in rumeno ognjenim sijem svojih listov.

Pravi kostanj bi najlaže opisali kot listnato drevo, ki ima 10 do 25 cm dolge in 3 do 6 cm široke, podolgovate, koničaste-suličaste, kakor žaga nazobčane, zgoraj gole, lesketajoče, zelene in spodaj dlakave, zamolklo zelene liste z izrazitimi žilami. Deblo se na starost zelo zadebeli in široko razmahnjene veje rastejo tik nad tlemi. Lubje je sprva olivno rjavo, gladko, pozneje po dolgem razbrzdano in sivo rjave barve. Poganki so sprva dlakavi, pozneje gladki. Veliko pogankov požene iz panjev. Cveti po olistanju v začetku junija. Moški in ženski cvetovi, ki jih imenujemo mačice so na istem drevesu. Plodovi so v zeleno-rumeno-rjavkasti ježici, ki se razpoči v štirih loputih. V ježici ležijo 2-3 rjavi, lesketajoči se plodovi kostanja. Dozorijo v prvi polovici oktobra.

Pravi kostanj je razširjen po vsej Sloveniji v zakisanih gozdovih. Precej pogost je v gozdovih vinorodnih predelov. Redkeje najdemo čiste kostanjeve gozdove. Večinoma raste v mešanih gozdovih skupaj s hrastom in gabrom.

Pravi kostanj ima tudi hudo **bolezen – kostanjev rak**, ki ima znanstveno latinsko ime *Endothia parasitica*. Zaradi te bolezni odmira kostanj v Ameriki in Evropi. To je šolski primer, kako lahko človek s svojim nepremišljenim trgovanjem z živimi

rastlinami ali njenimi deli iz tujih območij ali celo iz drugih celin zanese v domače okolje bolezni, ki skrajno resno ogrozijo obstoj domače ali domačih vrst.

V Sloveniji so kostanjev rak prvič ugotovili leta 1950 v gozdu Panovcu pri Gorici. Danes je razširjen po vsej Sloveniji, kjer uspeva kostanj. Bolezen izvira iz Azije. V Evropo je prišla preko Amerike. Kostanjev rak napada predvsem lubje in kambij kostanja. Napade lahko tudi nekatere druge drevesne vrste (črni hrast, graden, puhasti hrast, ...). Pri pravem kostanju lahko okuži vse starostne stopnje, od enoletnih pogankov do zelo starih dreves. Ker gliva raste radialno, sčasoma objame vejo ali deblo; uniči lubje in kambij, prekinjeno je kroženje sokov in vsi deli veje ali debela nad bolnim delom se posušijo. Enoletni semenjaki se posušijo v 3 – 4 mesecih, srednje debela debela pa v 3 – 4 letih. Kostanjev rak je parazit ran. Spore lahko povzročijo okužbo le skozi rano, ki pa je lahko zelo majhna in nastane zaradi toče, zaradi drgnjenja vej med sabo, zaradi vboda žuželk,...

V gozdu postanemo pozorni na prisotnost kostanjevega raka, ko opazimo sušenje posameznih vej. Na takšnih vejah listje spremeni barvo od zelene na rumeno, rumeno rjavo do včasih rdeče rjave. Dober razpoznavni znak je tudi, da listje ostane čez zimo na vejah. Na okuženih vejah in drevesih so lahko listi manjši kot na neokuženih. Če opazimo našete znake je

najbolje, da se posvetujemo s strokovnjakom za gozd - gozdarjem, ki bo, glede na lokacijo, razsežnost okužbe, najbolje in konkretno svetoval pravilno ukrepanje v boju proti kostanjevemu raku.

Pri zatiranju kostanjevega raka moramo okužena drevesa posekati, debela obelimo, lubje, veje in iveri takoj sežgemo. Drevo moramo posekati čim nižje. Najbolje, da panj že pred posekom nekoliko odkopljemo in ga nato pokrijemo z zemljo. Tako preprečimo odganjanje pogankov iz panja.

Kot preventiva obstajata samo dve možnosti v borbi proti kostanjevemu raku:

vnos odpornih vrst kostanja, če ustrezajo tudi drugim gozdno gospodarskim zahtevam in so odporni na lokalne klimatske razmere in ne privlačijo divjadi, ki ji predstavlja lahko dostopno hrano ter žlahtnenje kostanja za odpornost. Ta postopek traja zelo dolgo (25 – 30 let) in je z vnosom križancev v gozdove dolgoročno uspešen šele takrat ko v gozdovih ni več prejšnje občutljive vrste kostanja.

Na področju ZGS Območne enote Slovenj Gradec je pravi kostanj prisoten v gozdovih, kjer tudi plodovi dozorejo. V večjih količinah ga najdemo v gozdovih naslednjih k.o.: Dolga Brda, Šentanel, Št. Janž pri Radljah (prej Suhi Vrh – preimenovan 1993), Zelen Breg, Breznica, Zagrad, Dobja vas, Libeliška Gora, Zgornja Gortina, Primož na Pohorju, Planina, Orlica, Gra-

dišče, Štajerski Selovec, Veluna, Vodriž in Graška Gora. V nekaterih drugih k.o. je prisoten v manjši meri.

Pravi kostanj je bil v preteklosti veliko bolj cenjen kot je danes. Les je zelo trpežen in ima dolgo obstojnost v vlažnem okolju, podobno kot hrast. V preteklosti so ga uporabljali za pridobivanje tanina. Električni in telefonski drogovi so bili zelo cenjeni. Zanje se je iztržilo precej denarja. Vinogradniško kolje pa ima še danes svojo vrednost. Razžagan debel les je bil primeren za podnice in hlevih. Naj omenim še vrednost plodov, ki so v preteklosti predstavljali večji delež v prehrani ljudi, saj so visoko kalorična hrana, danes pa si marsikdo z nabiranjem in prodajo kostanjevih plodov izboljša družinski proračun.

Kostanj med je med obilico vrst medu poseben med. Obilno cvetenje pravega kostanja, daje čebelam bogato naravno pašo. Kostanj med je temnejše barve in značilnega, nekoliko grenkega okusa.

Kostanjevo moko pridobivajo iz plodov kostanja še danes v Španiji, Franciji in Italiji. Med sušenjem plodov kostanja nastanejo velike količine sladkorjev, ki jih vsebuje moka. V prej omenjenih državah iz kostanjeve moke pripravljajo kruh, žgance in potice.

100 g kostanjevih plodov ima 213 kalorij. Glavna hranilna vrednost plodov pravega kostanja je škrob, ki ga je v surovih semenih približno 44 %, beljakovin je približno 4 %, maščob je približno 2 %, precej je vitamina B₂, nekaj sladkorjev in približno 5 mg vitamina C.

V današnjem času ljudje največ kostanjevih plodov pojedajo pečenih ali kuhanih v jesenskem času. Kostanj se malo uporablja v kuhinjah preko celega leta. Iz kostanja lahko naredimo pire, slaščice in ga dodajamo k različnim jedem.

Pravi kostanj je bil gospodarsko zelo pomemben na določenih področjih in menim, da si zasluži tudi v bodoče vso našo pozornost in pomoč.

Bliža se božično - novoletni čas. Mize bodo obložene z raznimi dobrotami, ki jih boste v ta namen pripravili doma. Na obloženi mizi naj ne manjka jed s kostanjem. Za lažjo pripravo kostanjevih jedi, ki niso ravno običajne vsakodnevne jedi, sem pripisal še nekaj receptov. ▲

NEKAJ RECEPTOV

Pečena divja raca s kostanjem in rdečim zeljem

1-2 divji raci očistimo in ju nasolimo. 10 dag prekajene slanine narežemo na tanke rezine in z njo obložimo raco po prsih. Raco položimo v pekač in jo polijemo z 8 dag segrete masti. Raco pečemo pri zmerni vročini dokler se ne zmehta. Med pečenjem jo polivamo s sokom, ki ga napravimo iz 0,1 l rdečega vina, vode in masti ter lastnega soka rade. 1 kg rdečega zelja narežemo, nastrgamo dva jabolka in oboje dušimo na 15 dag masti in 1 sesekljani čebuli. Prilijemo mu malo vina in malo vode ter večkrat premešamo. Nazadnje k zelju dodamo 1 žlico moke, zelje po-pražimo, zalijemo, solimo in prevremo. 1 kg olupljenih plodov pravega kostanja v rahlo slani vodi skuhamo. Pečeno raco obložimo s kostanjem, zraven pa ponudimo zelje.

Kostanj narastek

10 dag kostanjeve mase (kuhani, olupljeni, pretlačeni kostanji) skuhamo do mehkega v 1/4 l mleka z dodanim 1 strokom vanilije skupaj z 1 žemljo. Pretlačimo in zmešamo s 3 dag masla, 7 dag sladkorja in 1/4 l sladke smetane ali mleka. Ohlajeni masi primešamo 5 rumenjakov in trd sneg iz beljakov. Pečemo v z maslom namazanem modelu 1/2 do 3/4 ure. Postrežemo z vaniljinim mlečnim šodojem ali višnjevo polivko.

Kostanjeva torta

6 rumenjakov penasto umešamo z 20 dag sladkorja in 2 rebri (6 dag čokolade) nstrgane čokolade. Dodamo 10 dag kostanjeve mase (kuhani, olupljeni, pretlačeni kostanji) in dobro premešamo. Primešamo še trdi sneg iz 6 beljakov, 5 dag zmletih mandeljnov in 5 dag moke. Spečemo dve plošči in polnimo s sledečo kremo: 0,3 l točene smetane zmešamo s 6 dag vanilin sladkorja in 7 dag kostanjeve mase (kuhani, olupljeni, pretlačeni kostanji). Kremo pustimo, da se strdi, preden jo rabimo. Torto oblijemo s čokoladno glazuro. Iz kostanjeve kreme oblikujemo kostanje in jih prevlečemo s čokoladno glazuro. Z njimi okrasimo torto.

Kostanj sladole

6 rumenjakov penasto umešamo s 25 dag sladkorja, zalijemo s 3/4 l svežega, surovega mleka in primešamo 25 dag kostanjeve mase (kuhani, olupljeni, pretlačeni kostanji). Nad ognjem stepamo tako dolgo, da nastane gosta krema, ki jo ohladimo. Primešamo 10 dag ribezovega ali malinovega želeja (ali samo marmelade) in sneg iz 6 beljakov. Zmes vlijemo v stroj za sladole. (V sladole, katerega pripravljamo z jajci, vedno lahko primešamo trdi sneg iz beljakov. Več ga bo, hitreje zmrzne in okus se ne spremeni.)

Nadeta gos (z jetri)

Očiščeno, 3-4 kg težko gos napolnimo z nadevom: 2 žemlji narežemo na koščke in namočimo v 0,1 l mleka, pretlačimo in dušimo na mali količini gosje masti. Če so gosja jetra mala vzamemo kar cela, če pa so velika vzamemo polovico in jih zmeljemo. 20 dag kuhanih in olupljenih kostanjev zmeljemo. Dodamo 3 jajca in malo soli ter vse dobro premešamo s pripravljeno žemljo in pripravljenimi jetri.

Gos lepo zapremo in hrustljivo zapečemo.

Kostanj štrukelj

Speci ali skuhamo 1/2 kg kostanja, olupimo obe koži in ga sesekljaj na debelino ajdovih zrn. Vmešaj 15 dag presnega masla, 15 dag sladkorja z vaniljo, 4 rumenjake, 1/4 l sladke smetane in rahlo primešaj trd sneg 4 beljakov. S tem namaži razvlčeno testo iz 1/2 l moke in slane vode, potresi s kostanjem in pestjo olupljenih, drobno zrezanih mandeljnov ali z drobtinami, rahlo zvij, polij z mlekom ter speci.

Kostanj kipnik

10 dag presnega masla, 6 rumenjakov in 14 dag sladkorja z vaniljo mešamo. Penasto naraslemu primešaj 18 dag kuhanega, obeh kož olupljenega, pretlačenega kostanja, trd sneg iz 5 beljakov in s snegom vred 10 dag drobno zrezanih, stolčenih lešnikov in pol žlice presejane moke. V sopari kuhanega in zvrženega oblij z jagodno peno ali jo daj okrog.

Kostanj riž

1 1/2 kg kostanja skuhamo in olupimo, pretlačimo skozi sito, primešaj približno 15 dag sladkorja z vaniljo, pretlačimo skozi krušni strgalnik na krožnik in okraši s 1/4 l v sneg stepene in z vaniljevim sladkorjem oslajene sladke smetane. Okrog naloži posladkorjene kostanje. Ali barvaj spenjano smetano blede rdeče ter z njo okraši riž.

Kostanj kot kompot

O olupljen kostanj zalijemo z mrzlo vodo; ko zavre, jo odcedimo, zalijemo z drugo in počasi kuhamo. Zmečkanega in odcejenega oblij z mrzlo vodo ter olupimo tanko kožico. V kozici zavri malo vode s sladkorjem, pomarančnim olupkom in sokom ter vaniljo. Pridaj kostanj in ko je prevrel, ga zloži v skledo, polij z vodo ter okraši mrzlega z želejem.

Pa se bo našel kdo, ki bo rekel, da so omenjene jedi primerne za praznovanje Sv. Martina, ki naredi iz mošta vino, pa vendar se tudi drugi svetniki takšnim dobrotam ne odrečejo.

Dober tek!

Literatura:

- Gričnik, A., Janez Koprivnik in njegovo »POHORJE«, Monografija, Izdala Občina Zreče, 1997, 511 s.
- Grlič, L., Užite divje rastline, Cankarjeva založba, Ljubljana 1980, 326 s.
- Kalinšek, S.F., Slovenska kuharica, Deveta izpopolnjena in pomnožena izdaja, Natisnila Delniška tiskarna v Ljubljani, 1946, 703 s.
- Koprivnik, J., Pohorje, ponatis iz Planinskega vestnika (1913-1919), Založilo »Sokolarsko društvo« v Mariboru, 1923, 125 s.
- Maček, J., Gozdna fitopatologija, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, VTOZD za gozdarstvo, Ljubljana 1983, 267 s.
- Martinčič, A. in Sušnik, F., Mala flora Slovenije - praprotnice in semenke, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1984, 793 s.
- Merc-Matjašič, K., Kuhajmo po domače, Mladinska knjiga, Ljubljana 1990, 302 s.
- Siklós, O. - Magyar, P., Madžarska kuhinja za vsakogar, Pomurska založba, Murska sobota 1971, 422 s.
- Zauner, G., Listavci, Cankarjeva založba 2003, 64 s.

ANTON JEŠOVNIK, član UO SKS, izpostava koroška

Zadnje čase se v javnosti na veliko govori o izrečenih in neizrečenih besedah, ki so bile podane 27. oktobra 2003 pri Dulerju na Selah na okrogli mizi, katero je pripravil Sindikat kmetov Slovenije, izpostava Koroška.

Naj povem, da so obtožbe vodstva Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge, ki so bile objavljene v radijskem in v časopisnem mediju, zavajajoče. »Nihče ne napada zadruge, še manj z nekimi političnimi cilji,« kot so objavili v časopisu Delo.

Gre preprosto za resnično doživljanje Koroških kmetov v tej organizaciji.

Ker sem po tihoma pričakoval takšen odziv, sem si stvari, ki sem jih izrekel na okrogli mizi tudi zapisal, zato jih v celoti ponavljam:

Nekako od leta 1991 naprej smo koroški kmetje z optimizmom pričakovali pozitivno delovanje zadrug, kar pa se ni zgodilo; saj vem, da je padlo državno posestvo, da je padla klavnica v Otiškem Vrhu, da je padel HKS, da se je odprodalo ogromno združnega premoženja itd. Po tihem smo ogromno pozitivnega pričakovali z združitvijo koroških zadrug, nad čemer pa smo v Sindikatu kmetov ravno tako razočarani; pa ne samo mi, ampak premarsikateri kmet na Koroškem.

Zadružne trgovine so že tako na pol v lasti druge firme, saj že pred vsako trgovino stoji reklamni pano, velik skoraj kot kakšen spomenik (ERA). Kaže, da tudi trgovina polzi iz rok te organizacije.

Kar se tiče cen, moram biti realen, saj so trgovine z živili nekako konkurenčne, če pa pogledam trgovine z repromaterialom, o tem ne morem govoriti; samo če malo pokličemo po tej majhni Sloveniji.

Morda je temu vzrok 20% kompenzacija pri izplačilu mleka, ki zagotavlja kar lep letni zaslužek, k temu pripomore še visoka marža

pri odkupu kmetijskih proizvodov. Seveda mi ne moremo biti zadovoljni s takšnim načinom dela oz. poslovanja Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge. K takšnemu načinu dela je najbrž prispeval monopol, ki si ga je ta organizacija ustvarila na Koroškem.

Se ena stvar je, kj pa me najbolj boli, pa ne samo mene, mislim, da kar vse kmete. Žal se je izgubila poslovna etika. Veliko smo vlagali v živilsko predelovalno industrijo, spomnite se samo pokrivanja izgub Mariborske mlekarne; preko 400 milijonov tolarjev so nam pobrali, pa se vprašajmo, kaj imamo od tega danes. Da ne govorim o nadaljnjih vlaganjih.

Tisti, ki so že prenehali s tržnim kmetovanjem, so ta težko predelan denar že zapustili oz. izgubili, jutri, pojutrišnjem bomo na vrsti mi.

Pri vsem tem moram povedati, da smo nekateri kmetje na Koroškem že pred leti opozarjali na te pasti, pa so vodilni v zadrugah govorili, da želimo s tem samo rušiti zadruge itd. Govorili so nam, kako moramo skupaj graditi močno živilsko-predelovalno industrijo, da bomo konkurenčni v Evropski uniji itd.

Če pogledamo danes na Koroško, nimamo ne klavne industrije, ne mlekarne, kaj šele kakšne druge živilske industrije, imamo pa najbolj moderno zadruge v Republiki Sloveniji.

Vprašanja:

Kaj boste vodilni storili za nas kmete na Koroškem, da ne bomo hlupci?

Zanima me, ali boste nadaljevali z diktaturo in agresijo nad kmeti? Ali bo kdo od odgovornih odgovarjal za propad oz. aferi Klavnica Otiški Vrh in HKS Slovenj Gradec? ▲

SPOMINI FURMANA ANTONA KONEČNIKA- STAREJŠEGA

MILENA TRETJAK

Četrtega decembra je Anton praznoval 84. rojstni dan. Furman od mladih let. Že leta 1935 je začel služiti kruh s težkimi furami iz vrha gozdov v dolino. Nikoli mu ni bilo težko, pa naj je bil še tako hud mraz in veliko snega; seveda pa je bilo v nasprotju s tem veliko lažje poleti.

»S konji pa naš Tone nikol' ni znal barantat, da so le za furo bili dosti močni, zdravi pa da so srce imeli, tej je bil pa ves srečen!« pravi Vida, žena enega najstarejših furmanov, Antona Konečnika.

Anton se je rodil v številni družini z dvema bratoma in štiriimi sestrami. Takratni časi niso bili rožnati in tako je že kot petnajstletni furman služil denar. Leta 1946 je prodal svoj prvi par volov in kupil dva močna konja. Takrat so konji morali biti močni

in pridni, da so lahko vozili les od blizu in od daleč. Največ lesa se je takrat vozilo z Uršlje gore, iz Trbonj, s Črneške gore, iz Pudrškega, z Ojstrice, Plešivca in od drugod.

Plača za takšno delo je bila, še v stari Jugoslaviji, različna; če so vozili les za Založnika, so dobili lep zaslužek, kar 80 dinarjev za m³, potem pa odvisno koliko m³ so zvozili v enem dnevu. Če niso vozili za Založnika, pa je bila plača 100 dinarjev na dan.

Tone se spominja, da so bili to lepi, a hkrati težki časi. Še prevečkrat je bilo treba vstati že ob polnoči in v mrazu oditi na »furo«, da so prišli pravi čas na zastavljen cilj. Tudi hude zime so rade dodale svoje. Veliko snega in led sta lahko bila prava ovira. »A najhujši je bil led v gozdu,« se spominja Tone. Na takšnem ledu si je njegov prvi konj zlomil nogo. To so bile stvari, ki so človeku znale pretresti srce.

A Tone in njegova žena sta z močno voljo nadaljevala. Delo na polju, v žitu, v hlevu in še skrb za otroke so bila zanj vsakdanja opravila. Večkrat je bilo tudi tako, da je Tone odšel za cele tedne na »furo«. Takrat so ga najbolj pogrešali otroci. Če pa je bila kakšna »fura« bližja, takrat je Tone le vzel katerega s sabo, a kaj ko je kaj hitro nastal prepir, zakaj ne bi šli kar vsi zraven očeta. Da pa je bila na »furi« tista ta prava malica, je vedno poskrbela Vida. Klobase ali pa meso se je kaj hitro znašlo tam. In tudi topel čaj ni nikoli manjkal. Da je čaj ostal topel vsaj do malice, ga je položila v »štrikano« nogavico in ovila z odejami in polivinilom.

Veliko lesa so takrat vozili tudi »na flos«, ker so bile železnice predrage. Za vse vožnje pa so bile sestavljene posebne pogodbe, po katerih je bilo pomembno predvsem, do kdaj zvoziti les in kolikšne količine. V nekaterih pogodbah je bila količina določena tudi po mesecu. Pogodba pa je vsebovala tudi izjavo, da furman vozi na lastno odgovornost in da sam odgovarja za nesreče.

Leta 1969 pa je k Tonetu že našel pot novi traktor. Z njim so mu pomagali predvsem fantje.

Tako so leta minevala, časi so se spreminjali, in danes so furmani le eni izmed zabrisanih spominov. Tudi za Antona so tisti furmanski časi le še spomin. Pa vendar se ne pusti. Pravi, da pri njem ni življenja brez konj, in

prav s ponosom pokaže na svojo čredo plemenskih kobil. Leta 1983 se je namreč začel ukvarjati s plemenskimi kobilami, katerih žrebički so bili tudi že poslani v žrebetišče za plemenjake.

V letošnjem letu mu je državna selekcijska komisija podelila pokal v znamenje najbolj vzornega rejca konj, na kar smo člani Konjerejskega društva Mislinjske doline, katerega član je tudi Tone, še posebej ponosni.

Naj bo takšna ali drugačna prireditev na Koroškem, Tone bo s svojo vprego zagotovo sodeloval.

Ko sem ga za sam konec povprašala, kakšne so želje sedaj, ob prihajajočem novem letu, pa je z nasmehom dejal, da bi le zdravje še služilo njemu, ženi, s katero sta pred šestimi leti praznovala zlato poroko, in pa seveda njegovim kobilam, ob katerih najde veselje in srečo. ▲

1. Kadar je ata Toni na voz posadil svoje domače, so bili vsi srečni.
2. Anton Konečnik
3. Kmečki praznik nekoč.
4. Prevoz gasilcev na vaji ob 70-letnici gasilskega društva, leta 1987.
5. Anton se spominja, da je bila leta 1970 velika prireditev s konji. Tudi on je nastopil s svojimi konji in še danes je na to ponosen.

ZIMA V ČEBELNJAKU, MED V SHRAMBI

ČEBELARSTVO JANEZ BAUER

Neko oblačno popoldne so se pričele z neba spuščati bele snežinke. Kmalu so prekrite naravo z belim plaščem in vse je postalo nekam mirno in tiho. Narava se je pokrila z belo odejo in si privoščila počitek. Počivajo tudi naše čebele in tudi čebelar.

Sedaj je pravi čas, da se ozremo nazaj v preteklo čebelarstvo. Pomlad je prišla zelo zgodaj, temu je sledil tudi silovit pomladanski razvoj čebeljih družin. Roji so se pojavili že sredi aprila in kdor ni pravočasno preprečeval rojenja, je ostal ob polnih vejah rojev brez čebel v panjih. Prva dobra medenja so se pojavila že v maju, nato pa še v juniju medenje smreke, ki nam je prineslo za dve točnji zelo kvalitetnega gozdnega medu. Navkljub veliki vročini se med ni strjeval, nasprotno, tako kvalitetnega medu že dolgo nismo točili. Letošnja letina nam bo ostala v spominu, saj smo točili delikatesni med, ki prinaša medalje. Takšen med se je svoj čas prodajal v Nemčiji po 40 DEM za kg. V Evropi ga cenijo veliko bolj kot mi doma. V vročem poletju so čebele bolj počivale, saj so v veliki vročini usahnili vsi pašni viri. Zato je bilo dobro, če smo čebelam dali v obdelavo kak star sat trdega medu. Druga polovica leta pa je že potekala v skrbi za prihodnje leto. Hitro smo morali dokrmiti zimsko zalogo in pričeti boj z varojo, zajedavcem ki vsako leto zmanjšuje število naših družin.

Tudi na organizacijskem področju smo bili čebelarji aktivni kot le malokdaj. Konec avgusta smo gostili svetovni čebelarski kongres. Pet tisoč čebelarjem iz več kot sto dvajsetih držav sveta smo pod geslom »čebelarjenje kot način življenja« predstavili naše čebe-

larjenje, našo čebelo kranjsko sivko in naše čebelnjake, ki jim ni enakih na svetu. Slovenci smo v svetu znani po marsičem, tudi po naši čebeli in čebelnjakih. Prav je, da smo to predstavili čebelarjem celega sveta.

Prav tako je bil storjen velik korak naprej na zakonskem področju. Po lani sprejetem Zakonu o živinoreji, v katerem je nekaj bistvenih stvari za čebelarje, je bilo letos sprejetih še kar nekaj podzakonskih aktov. To so pravilniki, ki bodo urejali register čebelnjakov, promet s čebelami, pašne katastre, dobili pa bomo tudi enotno centralno rejsko organizacijo za kranjsko čebelo. Zanj se je prijavi la Čebelarska zveza Slovenije, ki bo vodila tudi izvorno rodovno knjigo kranjske čebele. Vse čebelarje vabimo, da se vključijo v centralno rejsko organizacijo in pripomorejo k uveljavitvi Slovenije kot izvornega nahajališča kranjske čebele.

Pridobili smo prva dodatna izobraževanja za poklic čebelarja. Čebelarska zveza Slovenije je namreč pričela z izvajanjem poklicnega usposabljanja za kvalifikacijo čebelar. Zanj se lahko prijavi vsak, ki čebelarji najmanj tri leta s petimi panji čebel. Usposabljanje se zaključí z zaključnim izpitom in podelitvijo certifikata. Tako se bomo čebelarji enkrat lahko prešteli in ne bomo več spadali med ljubitelje malih živali. Zato bi se morali vsi čebelarji čimprej prijaviti za opravljanje poklicne kvalifikacije.

Prihodnje leto nas čaka novo čebelarsko leto in Evropa.

Za konec vam želim srečno in medeno prihodnje leto in veliko veselja z vašimi ljubljankami. ▲

PRAZNUJEMO

ŠOPKOVA BICA - 98 LET

LUDVIK MORI

Šopkovo bico sem že pred tremi leti predstavil v Viharniku, ki ga rada bere tudi v teh visokih letih; 20. septembra 2003 je namreč zakoračila v devetindevetdeseto leto. Vsi, ki jo poznamo in jo imamo radi, ji iz srca želimo, da bi čila in zdrava dočkala častitljivi jubilej – sto let in seveda še več.

Kljub visokim letom je še vitalna in se jasno spominja dogodkov iz življenja. Ko sem jo vprašal po številu vnukov in pravnukov, pa je le morala poklicati na pomoč hčerko Melito, da ne bi katerega izpustila. Bica se spominja, kako je včasih rada pela in ta talent so po njej podedovali vsi njeni potomci. Hčerka Marta je še povedala, da lahko uživa še »vse od kraja« in tudi čez dan ne poležava in raje kaj prebere, se s kom pogovori ali pa gre na krajši sprehod.

Naj še povem, da je zelo vesela, kadar jo obiščejo potomci in ji zapojejo in zaigrajo, saj je v mladosti tudi sama rada pela in bila v veseli družbi. ▲

Šopkova bica v družbi hčerke Melite in vnukinje Viktorije.
Foto Ludvik Mori

AZIJEV DEDEK IZ ČRNEČ DOČAKAL 98 LET

LUDVIK MORI

Zdi se mi prav, da predstavim dva jubilanta, ki živita na tem svetu že dvakrat toliko ali še bolj dolgo kot naš Viharnik.

Ažijevega dedka sem v Viharniku enkrat že predstavil, ko se je star šestinsedemdeset let drugič ženil oziroma slavil zlato poroko, in to skoraj na svoj rojstni dan.

Leta hitro tečejo. Ko sem ga letos novembra obiskal, mi je s ponosom povedal, da je že stopil v devetindevetdeseto leto, vnučinja Cvetka pa je dodala, da se še vedno rad sprehaja in kaj prebere iz raznih knjig in časopisov.

Skupaj z njegovimi dragimi mu želim, da bi zdrav in čil dočakal sto let in še čez.

Ažijev dedek stoji v sredini, ob njem levo je snaha Tončka, na desni pa je želel mene, ker je bil mojih let njegov sin Franc, ki je umrl pred tremi leti, ob vznožju pa je pravnuk Jurček.
Foto Ludvik Mori

ZLATOPOROČENCA KATARINA IN FELIKS KNEZ

FRANC JURAČ

Vse pride na vrsto ob pravem času in srečen zlat dogodek – zlato poroko sta dočakala Katarina in Feliks Knez, Spodnja Kotnikova iz Gornjega Razborja. Kot sama pravita, je petdeset let skupnega zakonskega življenja ob težkem in trdem življenju hitro minilo in danes sta srečna, ko sta lahko v krogu svojih otrok in vnukov ter številnih prijateljev praznovala zlati jubilej. Bilo je 18. oktobra leta 1953, ko je takrat 23-letni ženin Feliks popeljal svojo izvoljenko, 18-letno Katarino pred oltar, kjer sta si obljubila medsebojno ljubezen in skupno življenjsko pot, pot, ki ni bila vedno posuta z rožicami, vmes je bilo tudi trnja in solz sreče in veselja. Njuna skupna življenjska pot je tekla kot tok reke življenja, ki s seboj nosi delo, potrpežljivost, vztrajnost in skromnost, ki se nikoli ne konča.

Feliks je v svojih mladih letih razmišljal, da bo gospodaril na svoji rojstni kmetiji, vendar se to ni uresničilo. Zasijala mu je srečna zvezda in spoznal je sedanjo ženo – sosedovo Katarino, s katero sta po poroki zagospodarila na Spodnji Kotnikovi kmetiji, na kateri sta si s trdim delom, odrekanjem in skromnostjo ustvarila svoj dom in družino s petimi sinovi, katere sta naučila pridnosti, delavnosti in poštenja. Na strmi Spodnji Kotnikovi kmetiji sta ustvarila mnogo. Za njiju svet najbrž nikjer ni tako lep kot prav tu, kjer so lepo obdelani strmi travniki in njive, na katerih zori žito, okrašeno s kapljicami jutranje rose. Delo na kmetiji je vedno iskalo pridne roke, še zlasti takrat, ko je Feliks leta 1948 v strmi kotanji deročega potoka zgradil svojo hidroelektrarno. Veliko veselje je čutil do nje in skoraj ni bilo dneva, da ni hodil okoli nje in občudoval turbine, ki jo je poganjala. Ko mu je leta 1995 hudo neurje elektrarno uničilo, ni "scagal", kot sam pravi, je hidroelektrarno, iz katere oddaja električno energijo v omrežje, postavil znova. "Ne vem, kako bi živel brez elektrarne. Tudi danes skoraj vsak dan hodim k njej in jo občudujem," pravi Feliks. Ob delu na kmetiji pa je bil aktiven tudi v raznih odborih, sodeloval je pri napeljavi elektrike, telefona in pri izgradnji cest. Za to ni prejemal posebnih priznanj, bil je srečen in vesel, da je tudi njegov strmi svet pod Uršljo goro napredoval in spreminjal podobo.

Ob zlatem jubileju Katarini in Feliksu Knezu iskreno čestitam z željo, naj Bog tudi v prihodnje blagoslavlja njun dom in njuno skupno življenjsko pot do prihodnjega jubileja. ▲

Zlatoporočenca Katarina in Feliks Knez

LJUDJE

IN

DOGODKI

TURISTIČNA PRIZNANJA ZA LEPO UREJENO OKOLICO

STANKO HOVNIK

Dobitniki priznanj in plaket za leto 2003.

Foto Stanko Hovnik

Turistično društvo Slovenj Gradec je 27. novembra 2003 podelilo priznanja za lepo urejeno okolje ob stanovanjskih hišah, za cvetličenje oken in balkonov, lepo in domiselno urejene izložbe ter lokale v mestu, za avtohtono kmečko arhitekturo, lepo urejeno kmetijo, dvorišče in za izvirno ponudbo domačih jedi. Poleg priznanj so trije najboljši prejeli plakete za leto 2003.

Predsednica komisije za urejanje okolja **Marija Rotovnik** je povedala, da so bili kriteriji podobni, kot jih je imela letos dvanajstčlanska evropska komisija, ki je Slovenj Gradcu podelila srebrno priznanje Entente florale.

Za dobro počutje domačinov ni pomembno le urejeno okolje, ampak tudi čisto. Ugotavljajo, da je vse manj divjih odlagalšč, odvečnih predmetov in smeti. Na območju Mestne občine Slovenj Gradec in občine Mislinja je razporejenih 110 odjemnih mest za odpadke. Marija Rotovnik je govor zaključila z mislijo, ki nas navaja k pozitivnemu odnosu do lepega in prijetnega življenjskega okolja.

Priznanje za lepo urejeno okolje in cvetličenje oken in balkonov so prejeli za leto 2003: **Marjeta in Marko Čas** Pod graščino 2, **Danica in Andrej Svab** Tomšičeva 30, **Olga Obretan** Tomšičeva 38, **Milena**

in Stane Svetina iz Trobelj 35 d, **Stanko in Hedvika Sinrajh** Pameče 267, **Darinka in Bojan Logar** Troblje 18, **Mija in Tadej Paradiš** Troblje 20 a, **Mira in Stanko Hovnik** Pameče 126, **Jožica Štinek** Šmiklavž, **Mojca in Janko Skobir** Podgorje, **Janja in Janez Komar** Slovenj Gradec.

Za lepo ocvetličena okna na Glavnem trgu so prejeli priznanja: **Ana in Franc Pleterski**, **Olga Koršič in Alojz Tašič**.

Za domiselno urejene izložbe in lokale v mestu so prejeli priznanja: **Zlatarstvo Vengušt** Slovenj Gradec, **Elektro Stumpf** Slovenj Gradec in **Mestna kavarna Slovenj Gradec**.

Za avtohtono kmečko arhitekturo, za lepo urejeno kmetijo, dvorišče, ocvetličena okna in balkone in izvirno ponudbo domačih jedi je prejel priznanje **Kmečki turizem Rdečnik** Razbor.

Plakete za leto 2003 so prejeli: Za lepo urejeno okolje, obnovljeno fasado, ocvetličene balkone **stanovanjski blok** na Partizanski 7 Slovenj Gradec.

Za izvirni scenarij in ureditev **Škratkeve dežele** na Gmajni je prejela plaketo **družina Kragelnik** z Gmajne.

Za lepo urejeno okolje gradu Rotenturn in cvetličenje balkonov na gradu je prejela plaketo **Mestna občina Slovenj Gradec**.

Na zbrane na prireditvi so mis-

lili škratki, ki so prišli iz Zagmajšekove dežele. Zaigrali in zapeli so tudi kasneje na zakus-

ki, ko so jo pripravili dijaki slovenjegraške srednje gostinske šole. ▲

d.d.
**ZAVAROVALNICA
M A R I B O R**

PE Podružnica SLOVENJ GRADEC

tel.: (02) 88 12 700, (02) 88 12 730,

fax: (02) 88 12 737

IZBERITE MODRO SVOJO POT

**V 365 DNEH JE LAHKO SAMO
EN DAN NESREČEN.
NE PUSTITE SE PRESENETITI.**

Vaša Zavarovalnica Maribor d.d.

PODELILI LISTINE IN ZNAKE NARODNE ZAŠČITE

FRANC JURAJČ

V Slovenj Gradcu so posameznikom, ki so v letu 1990 sodelovali pri organiziranju bojne sile slovenskega naroda in države, podelili znake »Manevrske strukture narodne zaščite 1990«. Namestnik pokrajinskega načelnika MSNZ za Koroško, **Ivan Golob**, je dvajsetim sodelavcem podelil znak in listino. Med prejemniki je bila tudi **Vera Čoderl** (na sliki). ▲

Vera Čoderl prejema znak in listino narodne zaščite.

ASFALT V SENČNE ZAVRŠE

FRANC JURAJČ

Občanom senčnih Završ nad Mislinjo se je uresničila dolgotletna želja, ko so v svoj kraj dobili del asfaltirane ceste. Pri ureditvi ceste sta s finančnimi sredstvi pomagala občina Mislinja in mestna občina Velenje, del sredstev pa so zbrali krajanji. Cestna gradbena dela je opravilo Gradbeno podjetje IGM, otvoritve ceste pa sta se poleg krajanov udeležila župana občine Mislinja **Viktor Robnik** in mestne občine Velenje **Srečko Meh** (na sliki), ki sta obljubila, da bosta skušala najti denar še za nadaljnje asfaltiranje ceste. ▲

Otvoritev ceste v senčnih Završah
Foto Franc Jurajč

IZBRALI »MOŠTNO D'ČVO«

FRANC JURAJČ

Sadjarsko društvo Mežiške doline je letos na Prevaljah pripravilo že peto »moštno gavdo«, na kateri so izbirali »moštno d'čvo«. Za laskavi naziv so se potegovale Urška Plešivčnik iz Kota, Milena Tretjak iz Razborce pri Mislinji, Lucija Miler iz Šentanela nad Prevaljami in Klavdija Čebul iz Holmca. Izven konkurence pa se je za »moštno d'čvo« potegovala tudi Postavkova Finika iz Podgorja pri Slovenj Gradcu. Po opravljenih nalogah, ki so jih morale kandidatke opraviti za izbor »moštne d'čve«, je zbrala največ točk Lucija Miler iz Šentanela nad Prevaljami in tako postala »moštna d'čva« za leto 2003. ▲

Zmagovalka, 14-letna Lucija Miler v sredini, na skrajni desni lanskoletna moštna d'čva Martina Urbancl iz Dovž pri Mislinji.

KMEČKE DRŽAVNE IGRE V TRBONJAH

FRANC JURAČ

V Dravčah nad Vuzenico so bile letos kmečke državne igre, na katerih so zmagali člani podeželske mladine Dravograd. Prihodnje državne kmečke igre bodo v Trbonjah in mladi že sedaj načrtujejo, kako bodo kar najlepše izpeljali to zahtevno nalogo in igre same, ki zahtevajo veliko priprav in truda. ▲

Člani podeželske mladine Dravograd
Foto Franc Jurač

ADVENTNI VENEC NA DOBRNI

FRANC JURAČ

Fantje z Zavrha nad Dobrno, ki so znani po izdelavi največje velikonočne butare pred nekaj leti (ta je merila nekaj čez štiriinšestdeset metrov), so tudi za letošnji advent, že sedmič zapovrstjo, izdelali adventni venec. Obesili so ga v središču zdraviliške Dobrne. Za pletenje so potrebovali veliko jesenskega zelenja, saj je venec v obsegu meril nekaj čez pet metrov, težak pa je bil eno tona. ▲

Adventni venec na Dobrni
Foto Franc Jurač

USPEL MIKLAVŽEV KONCERT

FRANC JURAČ

Tudi letošnji Miklavžev koncert, ki ga je že sedmič zapored pripravil Koroški radio Slovenj Gradec, je nadvse dobro uspel. V športni dvorani v Slovenj Gradcu je okoli tisoč osemsto obiskovalcev lahko prisluhnilo vrhunski izvedbi različnih slovenskih izvajalcev zabavne in narodno-zabavne glasbe. Na koncertu je sodelovalo devet nastopajočih skupin, med njimi pa so največ aplavza in navdušenja poželi Čuki. ▲

Čuki na Miklavževem koncertu
Foto Franc Jurač

TRAKTOR ZAŽGAL GOSPODARSKO POSLOPJE

FRANC JURAČ

Bilo je 9. oktobra letos, ko je na Rečnikovi kmetiji v Sv. Danijelu pri Trbonjah pričelo goreti gospodarsko poslopje.

Domači in okoličani, ki so opazili požar, so nemudoma priskočili na pomoč in pričeli reševati živino. Zaradi hitrega širjenja požara pa niso mogli rešiti kmetijskih strojev, zato je nastalo škode za okoli 21 milijonov tolarjev. Ob nesreči, ki je prizadela Rečnikove, pa le-ti niso ostali sami. Gospodar kmetije, **Miran Zvikart**, nam je opisal tragedijo. »Bilo je 9. oktobra letos, okoli osme ure zjutraj, ko je nenadoma pričelo goreti gospodarsko poslopje. Ko smo iskali vzrok požara, smo ugotovili, da je gospodarsko poslopje pričelo goreti zaradi stika na traktorju, ki je bil v posloplju parkiran. Prizadelo nas je, toda dobri ljudje tukaj v Trbonjah in okolici so nam takoj priskočili na pomoč. Gradnjo smo morali začeti iz temeljev. Danes smo srečni, da po dveh mesecih na

dvorišču stoji nov hlev.

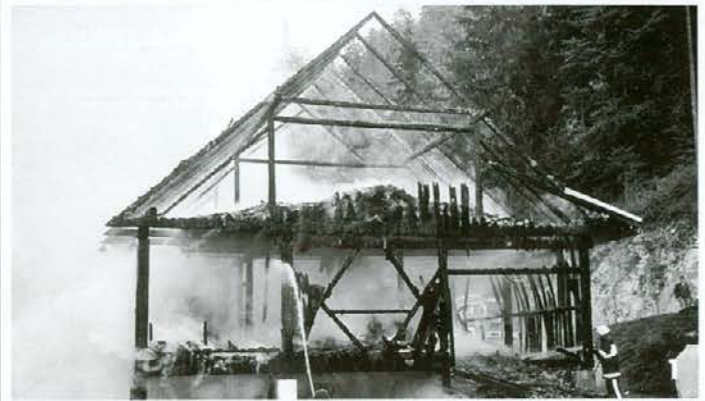
Vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, bi se rad zahvalil. Beseda zahvale velja vsem gasilcem, ki so nam pomagali in skušali rešiti kar se je še dalo. Hvala vsem dobrim ljudem Trbonj in okolice, Svetovalni službi Dravograd in občini Dravograd ter še ostalim organizacijam, društvom in posameznikom, ki so nam darovali les, finančna sredstva in pomagali z delom. Globoko cenim njihov human odnos, ki so ga nam izkazali, da ob tragediji nismo ostali sami.

Še enkrat vsem prisrčna hvala,« pravi Miran, gospodar Rečnikove kmetije v Sv. Danijelu pri Trbonjah. ▲

1. Ognjeni zublji so požirali gospodarsko poslopje pri Rečnikovih.

2. Nov hlev na Rečnikovi kmetiji

Foto Franc Jurač

HEBROVA ŠOLA ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE JE PRAZNOVALA 30 LET

LUDVIK MORI

Dr. Franca Hebra sem spoznal, ko sem pred dvajsetimi leti iskal zdravniško pomoč in sem si ga izbral za svojega zdravnika. Doslej mi je vedno uspešno pomagal premagati moje bolezenske težave. O njem pa želim povedati nekaj drugega. Dr. Heber že vrsto let vodi terapevtsko skupino za zdravo življenje v Dravogradu. Začel je kot mlad podeželski zdravnik, brez posebnih izkušenj za tovrstno dejavnost. V začetku je bilo pacientov manj, ko pa so se pokazali prvi uspehi pri teh, je začelo število naraščati. Doktor pravi, da je ob rednem delu ta dejavnost zahtevala precej angažiranja, vendar je vesel, da je lahko uspešno pomagal številnim zasvojevcem in njihovim svojcem. V tridesetletnem delu so njegovi nasveti večinoma »padli na plodna tla«. Vsi ti in tudi mi, ki smo zunaj te skupnosti, smo dr. Francu Hebru hvaležni za to plemenito skrb. ▲

Dr. Franc Heber, tretji z leve, v svoji terapevtski skupini.

Foto Ludvik Mori

KRPAČEVI DNEVI V ŠMARTNEM

FRANC JURAC

Folklorna skupina Cvetan Dimov iz Skopja.

Kulturno društvo Šmartno pri Slovenj Gradcu je tudi letos pripravilo razne prireditve v počastitev spomina na znanega in uglednega kulturnega in javnega delavca, domačina **Ivana Krpača (1898-1953)**. Prvič so Krpačeve dneve organizirali leta 1998, ko so praznovali stoto obletnico njegovega rojstva. Letos, ko je od njegove smrti minilo petdeset let, to zamisel uresničujejo že petič zapored. Letošnje prireditve so bile nadvse bogate, saj so na njih nastopali pevci in plesalci. Sodelovali so: folklorna skupina **Cvetan Dimov** iz Skopja in njihov etno-jazz ansambel, folklorna skupina in ljudski pevci iz **Lancove vasi pri Ptujju** in otroška folklorna skupina **KD Šmartno**. Lep koncert pa so pripravili tudi pevski zbori prostovoljnih gasilskih društev Slovenije, in sicer gasilci iz **Raven na Koroškem, Lokovice, Kozjega, Hajdoš, Šmihela-Novega mesta in Šmartna pri Slovenj Gradcu**. Krpačeve dneve pa so v farni cerkvi v Šmartnem sklenili z božičnim koncertom **New Swing Quarteta**. ▲

SPI, MOJA MALA ANIKA

MAJDA PAJER

Ne morem začeti na začetku, ker ga ni. Rojstvo ne more biti začetek, če je tisto »prej« večnost. Zdi se mi, da je ob meni že od nekaj: ta drobna poosebljena sreča in ena sama velika ljubezen namreč ...

Sprašujem se, kako da me je šele ob njenem skorajšnjem prvem rojstnem dnevu prevzela želja, da si jo ogledam. Sliši se kar malo neverjetno in čudno – po tolikem času »ogledati« si otroka, ki že dela nerodne korake, »pobira« buške in buškice na nevaležno trdem podu, mi vztrajno sledi na mojih pohodih med kuhinjo, kopalnico in sobami ter kliče: »...mama, mama ...«

Pravkar je zaspala na blazini v svoji stajici. Nepomita posoda čaka. Nepobrisani prah čaka. Kup zmečkanega perila čaka. Jaz pa gledam svojo najmlajšo in čakam ... na ne vem kaj.

Zelo lepa je v tem svojem popoldanskem spancu, v drži, ki je izmed vseh mojih otrok značilna le zanjo: ritka navzgor, nogice skrčene pod trebuščkom, glavica pa na videz precej neudobno zvita in postrani. Ampak ona mirno spi, lička so zdravo rdeča, dihanje enakomerno. Ali tudi sanja? Goto, in to nekaj lepega. Medtem ko jo opazujem, se je že nekajkrat komaj opazno nasmehnila ...

Poskušam si priklicati v spomin njeno podobo komaj rojenega dojenčka. Se je spremenila? Malo že. Mali otroci se spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro! V bistvu pa je le zrasla. To »najino« prvo leto se je tako bliskovito odvrtelo, da sem izgubila sled. Otrok moj, kaj si počel ta čas, ko sem jaz, zaposlena na vseh koncih in krajih, rasla s teboj!

Skromna si; zahtevaš le tisto najnujnejše, ki ti nedvomno pripada, daješ pa veliko. Včasih, ko sem bila utrujena, žalostna in razočarana, sem te vzela v naročje (kot vzame objokan otrok igračo, da se potolaži) in tvoja lička pritisnila k svojim. Po mojem telesu se je začela pretakati energija, spet sva bili eno in v teh trenutkih so bile vse stiske in skrbi kot delci smeti ...

Žal ta hitrovrtelci se svet nam staršem ne dopušča z vsem bitjem rasti z otroki. Celó v tistih redkih trenutkih, ko imamo čas na razpolago, ga ne znamo več izkoristiti. Ne zavedamo se, da je vsaka minuta, ki jo namenimo otroku dragocena, enkratna in neponovljiva.

Nekoč, nekje se je nekemu očetu pokvaril televizor. Ozrl se je okrog sebe in zagledal – sina.

»Ja sin moj, kako si že zrasel!«

To ni šala. To je žalostna resnica. Otroci prihajajo, odrasčajo in odhajajo. Nam pa ostajajo spomini z obžalovanjem zaradi izgubljenih trenutkov, ki smo jih namenili čemu drugemu namesto svojemu otroku.

Moja mala pa spi. S pogledom božam njene temne laske, njene dolge trepalnice in njene kot zrela češnja rdeče ustnice, ki so se pravkar razcvetele v čarobno lep nasmeh. Ko bi jo le te sanje spremljale vse življenje, ki je še pred njo!

Teh nekaj minut sem si vzela zase. Malo proti življenju, a veliko za življenje. ▲

KORAKI

Koraki, koraki, koraki
po čudnem tem svetu hitijo,
po belih cestah,
po skritih stezah -
kamor ljudje jim velijo.

Mali korakci
že v rani mladosti
delajo prve sledi;
starejši koraki,
trudni, počasni
odhajajo ...
z zadnje poti.

Moj korak -
za mano je malo,
pred mano -
ne vem.
Bojim se naprej,
pa vendar -
obstati ne smem ...

Majda Pajer

JESENSKI ČAS - MOJ ČAS

MAJDA PAJER

Obuvam si čevlje in hkrati s pogledom iščem košarico, ki jo ponavadi vzamem s seboj na sprehod v gozd. Za gobe, gozdno rastlinje, za vazo, za mobilnet ... Košarica je že precej v letih. Naredil mi jo je moj stari ata, ko sem bila še majhna punčka. Starega ata že dolgo ni več, košarico pa sem našla polomljeno in pozabljeno na podstrešju. Moj ata, ki tudi plete košare mi jo je popravil in postala je zvesta spremljevalka na mojih gozdnih in drugih poteh. Medtem ko iščem košarico, se spomnim, da sem zjutraj v njej prinesla paradižnik z vrta in jo postavila v shrambo. Nič zato; če bom našla kakšno gobo, bo zadostovala tudi papirnata vrečka. Vzamem še nožek (obvezna oprema pri gobarjenju) in že sem nared. V nekaj korakih se znajdem v »mojem« gozdu.

Rdeča kapica jo s košarico maha po gozdni poti, ko se naenkrat izza grma zasliši debel, trpeč glas: »Kam pa kam, deklica?«

Rdeča kapica se najprej prestraši, nato pa se opogumi in odgovori: »K babici na drugo stran gozda nesem...«

»Povej hitro, kaj imaš v košarici!«

»Potico, šunko, steklenico vina ...«

»Poglej hitro, če imaš kaj toaletnega papirja ali vsaj kakšno servieto...«

Vsakdo, ki je kdaj žalosten, v stiski ali osamljen, bi moral v gozd. Pa ne le zaradi gob, borovnic ali česa drugega. Ljudje bi morali odhajati v gozd živeti. Tako za kratek čas, pol urice recimo. Ravno dovolj, da se zbistrijo in uredijo misli, da se pljuča napolnijo čistega zraka, da se nam zmriši frizura in zdravo zardijo lica. Njega prebivalci so prijazni in kar je najpomembnejše – znajo poslušati. Nobeno drevo te ne bo zavrnilo: »Poslušaj, ne mi težiti! Ti imaš svoje življenje, jaz pa svoje.« Drevesa razumejo brez besed in brez razlag. Mirno lahko postaneš, se ozreš naokoli in gotovo opaziš kakšno drevo, ki se zgane in pokima. Tisto ve ...

V nekem časopisu je pisalo: ... odkar so naši vrli gozdarji v mesecu januarju poostrili nadzor nad gozdom, ni v prvem polletju izginila nobena novoletna smrečica več ...

»Moj« gozd je kot praviljična dežela. Vse v njem je tako čisto, tako prijazno in odmaknjeno od večkrat krutega vsakdanjika. Rastje je bujno in raznoliko. Od dreves je največ iglavcev; tudi precej jelke se najde. Tla so prerastla z borovničevjem, mahom in močvirsko travo. Po vsem gozdu pa se prepredajo stezice, ki vodijo ljudi med čari narave. Tod lahko kadarkoli opaziš srno ali presenetiš divjega zajca, ki skrit v grmovju čaka tako dolgo, da skoraj stopiš nanj, nato pa v dolgih skokih zbeži stran. Da ne govorimo o pticah! Opazim detla in žolno, ne manjka pa se raznih vrst divjih kur, šoi, vran in drugih.

Mihec se hvali v šoli, da zna njegov dedek oponašati volka. Seveda mu vsi sošolci zavidajo takega dedka, učiteljica pa ga prosi, če lahko gre po pouku ves razred k njemu domov, da se bodo lahko vsi prepričali, kako dedek oponaša volka.

In res gredo vsi na obisk k Mihčevemu dedku. Učiteljica ga vpraša: »Dedek, ali res znate oponašati volka?«

»Kaj?« vpraša dedek, ki je precej naglušen.

»Volka, dedek, kako se oglašja volk?«

»Kaj?«

Takrat Mihec poseže vmes in dedku na vso moč zavpije na uho: »Dedek, kdaj ste nazadnje pri dekletu spali?!«

»Oooooooooooooooooo...!«

Takoj ko vstopim v gozd, izberem stezo, po kateri jo bom ubrala. Vsakokrat se odločim za drugo pot – in vsakokrat naletim na kakšno novo razpotje, kjer se sprašujem: kam pa zdaj? Nedaleč stran ugledam neko žensko, ki opreza za gobami. Nad vse rada imam ljudi in njihovo družbo, toda v gozdu mi je le-ta čisto odveč. Želim biti sama v druženju lastnih misli ter govorce sadov narave. Na hitro se odločim in spremenim smer poti, preden me ženska sploh opazi.

Kamen kamnu: »Misliš, da bomo kdaj postali ljudje?«

»Nikoli. Smo premalo trdil!«

Zrak v gozdu je sveže umit. Na vejah se pozibavajo dežne kaplje; tu in tam se katera utrne in me nežno požgečka po vratu. Prizor, ki ga zagledam, me tako prevzame, da obstanem in molče uživam ob pogledu na lepoto dveh živo rdečih mušnic z belimi pikami, ki rasteta na debeli preprogi mahu. Mušnici se zdita nenaravni; videti je, kot bi ju nekdo izdelal iz najkvalitetnejše plastike in postavil na tisto mesto! Zal mi je, da nimam fotoaparata s sabo. Toda ta slika mi bo še dolgo v noč preden bom zaspala ostala živa pred očmi in bo samo moja.

Naenkrat se mi nasmehne prva gobarska sreča tega dne: steza pred menoj je posejana z živorumenimi lisičkami. Pobere jih v svojo papirnato vrečko. Po nekaj korakih se spet pojavijo, nato še enkrat in še enkrat! Veselo jih pobiram in na tihem upam, da najdem kakšnega jurčka ... Izgleda, kot da je nekdo slišal moje misli in mi malega jurčka nastavlil natančno na sredo poti! Mala rjavkasta glavica nagaajvo kuka iz vlažne trave. Sklonim se in ga najprej samo opazujem. Moj prvi jurček letos! Čudno, kako malo je potrebno, da smo srečni (še bolj čudno pa je, da nam ravno tista malenkost manjka, bi dodali pesimisti). Misel ni zrasla na mojem zelniku, ampak sem jo nekje prebrala. Ob pogledu na malega jurčka mi je kar sama stekla v moje misli.

Ali veste, kako policaji nabirajo gobe? Važno je le, da najdejo prvo. Nato pa jo s pendrekom tako dolgo tepejo, da pove, kje so druge!

Moj prvi jurček je še zelo majhen. Pomislim, da bi ga pustila zrasti, hkrati pa se spomnim, kaj pravijo starejši ljudje: Če gobo najdeš in si jo »prihraniš«, da bi še malo zrasla, le-ta začne propadati takoj, ko jo opazi človeško oko. Ko se vrneš, da jo pobral, je goba gnila. Nihče pa ne ve točno povedati, zakaj je tako. Nekateri pravijo, da gobo pri rasti zmotijo tresljaji, ki jih človek povzroči s svojo hojo v njeni bližini. Tako torej pravijo starejši ljudje iz svojih izkušenj in jaz jim verjamem. Starejše ljudi spoštujemo tudi zaradi njihove modrosti, ki so si jo pridobili v svojem življenju, medtem ko mi čakamo, da si pridobimo svojo. Gospa Manca Košir je v neki oddaji dejala: »Kdor ne spoštuje starosti, ne bo umrl, ampak bo crknil.« Ne vem, od koga je Manca Košir to slišala, je pa lepa misel. In nikogar ne prizadene razen mogoče živali, ki jih avtor te misli primerja z ljudmi, kateri ne gojijo potrebne ga spoštovanja do starejših in si ne zaslužijo niti človeškega konca življenja.

Vedoželjna vnučka vpraša babico: »Babica, ali ti veš, kaj je to ljubimec?«

Babica se zdrzne in poskoči: »Ježešna!« Steče po stopnicah na podstrešje in naglo odpre škripajoča vrata stare omare, iz katere pade ... okostnjak

Vzamem torej gobjega dojenčka iz naročja matere zemlje. Temu jih sledi še nekaj. Tolikšne gobje sreče danes nisem pričakovala. Moja papirnata vrečka je že polna in težka. Vsak čas se lahko strga. Na poti naletim še na nekaj bogatih »žlakov« (jaz jim pravim gredice) lisičk.

Sprašujem se, kaj je letos s kukmaki – travniškimi šampinjoni. Ta žlahtna gobica je nepogrešljiva pri rezkih v omaki in pri bograču, ki ga rada pripravljam. Sploh najraje kuham enolončnice. Vsakdo ima svoj okus in svoj način. Niso pomembne le sestavine, najpomembnejše so začimbe. Pa ne le sol, poper, muškati ... Obstajajo tudi začimbe, ki jih nimamo na kuhinjski polici niti jih ne moremo kupiti. Za vsako jed je nepogrešljiv dodatek dobre volje in ljubezni do tistih, za katere kuhamo ...

Janez sreča prijatelja Jožeta in mu čuteče stisne roko: »Slišal sem, da si pokopal že tri žene. Kaj je bilo prvi?«

»Strupene gobe je jedla.«

»O, to je pa hudo. Kaj pa se je zgodilo drugi?«

»Strupene gobe je jedla.«

»Ne morem verjeti! Pa ja ne boš rekel, da je tudi tretja umrla od zastrupitve z gobami?!«

»Ne, ne ... lobanja ji je počila. Ni hotela jesti strupenih gob ...«

Končno najdem dva šampinjona. Primem za rožnato glavico in jo skupaj z nogico potegnem iz gostega mahu. Kukmaki imajo posebno, žlahtno aromo; kadar jih dodajam jedi, se po celem stanovanju širi ta vonj in daje prijazen občutek sožitja narave in doma. Morda je tako zato, ker sem jih nedaleč stran od doma nabrala sama.

Na teh mojih sprehodih v naravo se sprostim in pomirim. Pot v gozd je tudi pot v nek drug čas, v podoživljanje otroštva in med prijetne spomine. Kadar s svojo košarico v roki tekam po stezicah, preskakujem drobne potočke, ki jih je tod veliko ter postavam in uživam ob pogledu na malenkosti, ki jih najdem samo tukaj, se zavedam, da v meni še vedno živi deklica iz mojih najnežnejših časov življenja. Pozabljam, da sem odrasla, da sem žena in mati. In ko bom zapustila ta gozd, me bo na pragu hiše pričakalo vsakdanje življenje z vsemi radostmi, skrbmi in odgovornostjo. Pred vstopom zaslišim za seboj znan šum in besede, ki jih razumem le jaz: »Vrni se še.«

Vrnila se bom. Vsak dan. Zlasti zdaj v jeseni, ki je že od nekdaj moj čas.

VSEM OBČANKAM IN OBČANOM MESTNE
OBČINE SLOVENJ GRADEC VOŠČIM, V IMENU
SVOJIH SODELAVK IN SODELAVCEV TER V
SVOJEM IMENU, MIRNE IN LEPE BOŽIČNE
PRAZNIKE TER VELIKO SREČE, ZDRAVJA IN
ZADOVOLJSTVA V NOVEM LETU

2004.

VAŠ ŽUPAN,
MATJAŽ ZANOŠKAR.

Matjaž Zanoškar

VESELO PRAZNOVANJE BOŽIČNIH
PRAZNIKOV IN
OBILO SREČE, ZADOVOLJSTVA IN
ZDRAVJA
V PRIHAJAJOČEM LETU 2004
ZA VSE BRALCE VIHARNIKA

SO ŽELJE
OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM

**ŽUPAN
JANEZ ŠVAB**

Občina MEŽICA
Trg svobode 1
2392 MEŽICA
Telefon: 02/82 79-350
Fax: 02/82 79-359
e-mail: info@mezica.si

ČESTITKA

Občanom Mežice želimo vesele Božične praznike
in srečno, zdravo ter uspešno Novo leto 2004.

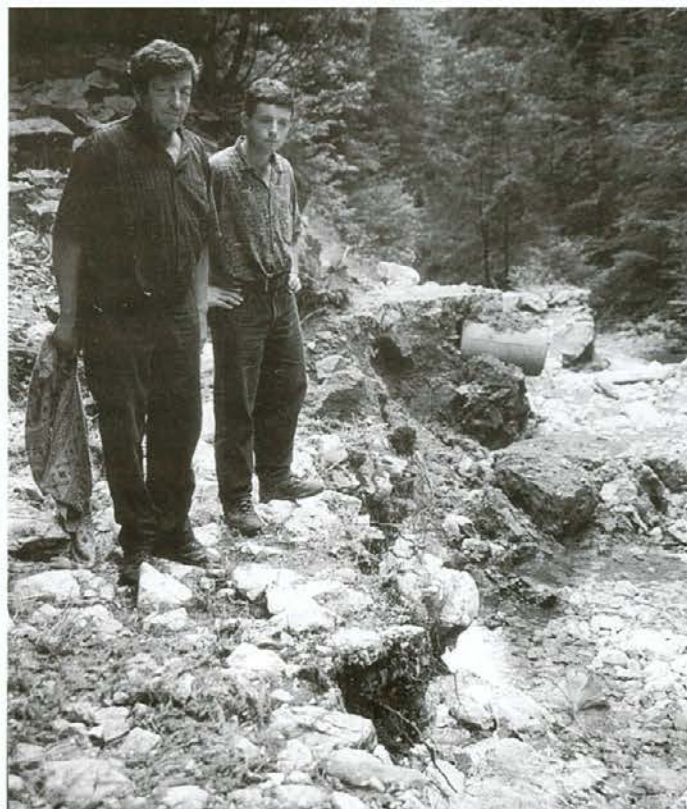
Občina Mežica:
župan, Janez PRAPER

SPOMIN NA VODNO UJMO POD URŠLJO GORO

FRANC JURAČ

Ivan Ruprecht in sin Rihard sta pokazala mesto, kjer sta se rešila, od tu pa je voda odplavila avtomobil.
Foto Franc Jurač

Prevrnjena hidroelektrarna Felixsa Kneza v Zgornjem Razborju je kazala žalostno sliko
Foto Franc Jurač

Bilo je 9. avgusta 1995. leta. Nad Uršljo goro so se zbirali temni oblaki, potem pa je prigrmelo neurje z močnim nalivom.

Podivjana voda je prizadela območje Javorja, Spodnji in Gornji Razbor, Suhodol, Velunjski graben in Gaberke pri Šoštanju. Ob vodotokih Velunje, Razborce in Suhodolnice je deroča voda naredila največ škode na cestah, saj jih je na več mestih uničila in dobesedno odnesla. Popolnoma uničena pa je še danes cesta iz Suhodola v Kaštelu proti Plešivcu (Uršlji gori), po kateri so vozili les v dolino, planinci pa so po njej hodili in se vračali z gore. Vodna ujma je v svojem divjem toku odnašala mostove, rušila oporne zidove ter trgala rodovitno kmetijsko zemljo. Zalatih je bilo več gospodarskih in stanovanjskih poslopij, pri reševanju živine so morali pomagati gasilci, pripadniki civilne zaščite, posebej požrtvovalni pa so bili tudi goz-

darji, saj so pomagali pri odstranjevanju posledic neurja. Ob neurju pa jo je dodobra skupil tudi slovenjegraški vodovod, saj je na zajetju v Suhodolu prišlo do večje okvare in v mestu Slovenj Gradec so morali gasilci dovažati pitno vodo.

Hude ure pod Uršljo goro pa zagotovo ne bosta nikoli pozabila **Ivan Ruprecht**, naš nekdanji delavec, in njegov **sin Rihard**. Ko sta se tistega usodnega popoldneva iz Suhodola po Kaštelu vračala domov na Plešivec, jima je nasproti pridrla voda pomešana s kamenjem, lesom in blatom. Ko sta pred seboj opazila ogromno gmoto rušilne vode, sta skočila iz avtomobila in se umaknila na varno. Le nekaj pičlih sekund za tem pa sta s strahom opazovala, kako je njen avtomobil, lado nivo, deroči tok vode razkral na drobne kose. Ko se je drugi dan po Kaštelu voda nekoliko umirila in upadla, sta Ivan in njegov sin dober kilometer od mesta, kjer je voda

odnesla vozilo, našla zadnjo os avtomobila, avtomobilsko streho pa blizu Slovenj Gradca, in to je bilo tudi vse, kar je od avtomobila ostalo.

Ko se danes šestinšestdesetletni Ivan Ruprecht spominja te grozote pravi: »Rodil sem se in živel sem v tem strmem svetu Plešivca. Tu sem delal kot gozdni delavec. Že kot trinajstletni deček sem prevažal hlode s konji in z volovsko vprego po cesti Kaštela v dolino. Dobro poznam vsak še tako skrit kotiček Kaštela in cesta mi je bila vsa leta do dneva tragedije velikega življenjskega pomena, saj sem po njej dolga leta hodil na "ših". Ko pa danes vidim, da ceste ni več in je tudi ne bo nikoli več, mi ob pogledu na to opustošeno kotanjo, v kateri bi lahko s sinom izgubila življenje, pridejo solze v oči.«

Vodna ujma pa je tisti dan hudo prizadela tudi **Felixsa Kneza**, gospodarja Spodnje Kotnikove kmetije na Gornjem Razborju. Že leta 1948 je nižje

pod kmetijo postavil hidroelektrarno, na katero je bil izredno ponosen. Deroča voda ujme mu je hidroelektrarno prevrnila in prestavila za nekaj metrov nižje. Ob pogledu na razdejano in uničeno hidroelektrarno je Felixs modroval: »Ne bom "scagal", postavil bom drugo, še na bolj trdna tla, da ji ne bo mogel nihče več do živega ...« Po kratkem razmisleku je to tudi storil. Tudi danes jo še ima in če ne vsak dan, pa vsaj nekajkrat na teden rad zaide k njej in pogleda če je vse v najlepšem redu.

Če me spomin ne vara, so po vodni ujmi pod Uršljo goro izračunali, da je bila škoda zelo velika, mnogo večja kot pa je takrat znašal proračun mestne občine Slovenj Gradec. In če se tudi tu ne varam, so posebne komisije ocenile, da je vodna ujma napravila kar za okoli milijardo in tristo milijonov tolarjev škode, ki so jo z leti sanirali. V vseh nas pa je ujma ostala v trpkih in žalostnih spominih. ▲

NOVOLETNI KLEPET: VSE ŽIVLJENJE ZALJUBLJEN V GOZD

FRANC JURAČ

Ko smo iskali sogovornika za novoletni klepet, nismo imeli težav. Napotili smo se v Slovenj Gradec k Stanku Plevniku, našemu nekdanjemu delavcu, ki je leta svoje zaposlitve neprekinjeno do upokojitve preživel med nami.

Vesel je bil obiska in ko sem mu povedal, zakaj sem prišel, je bil še srečnejši, saj je videl, da nismo pozabili nanj. Stanko Plevnik izhaja iz družine gozdarjev, ta pa sega vse do njegovega prapradedka. Ko sva začela s pogovorom mi jel takole pripovedovati: "Četrtega novembra leta 1929. sem se rodil v osrčju pohorskih gozdov na Komisiji, v družini gozdarskega delavca, kjer nas je bilo pet otrok. Oče je bil Perrgerjev delavec, "holcar", in po njegovih poteh sva šla z bratom Mirkom. Takoj po drugi svetovni vojni, leta 1945, ko še nisem bil star šestnajst let, mi je oče rekel, če hočeš, da ti bo dobro v življenju, pojdi in poišči si delo v gozdu. Tako sem tudi storil. Čeprav sem bil bolj šibke rasti, so me "holcarji" vzeli v svojo skupino in postal sem sekač. Z velikim veseljem sem opravljal to delo, glavno orodje, s katerim smo delali je bilo žago, cepin in sekira. Ko se je pisalo leto 1960, smo dobili prvo motorno žago - štilarko, ki je bila zelo težka in smo jo uporabljali samo za podi-

ranje. Čez nekaj časa smo dobili še motorno žago jonserejs, ki je bila bistveno manjša in lažja, uporabljali pa smo jo le za kleščenje. Pred tem, da smo lahko opravljali delo z žagami, smo morali obvezno opraviti tečaj

za varno delo z žago, in dobro se še spominjam, da so nam takrat kar precej zvišali delovno normo. Po nekaj letih dela na takratni Gozdni upravi v Mislinji sem bil premeščen v ravenski gozdni obrat, kjer sem še naprej opravljal delo sekača. Lahko se pohvalim, da smo tu gozdni delavci dobro zaslužili in jaz sem si takrat s prihranki kupil hišo v Slovenj Gradcu. Zelo rad pa bi povedal tole: bilo je leta 1961, ko smo v skupini delali Maks Založnik, Avgust Svečko in jaz. Tega leta smo od meseca marca pa do sredine meseca oktobra ročno podrli tisoč šestindvajset kubičnih metrov smrekovine. Vse te hlode smo obelili, ob deževnih dneh, da so hlode bolj drseli v dolino, pa smo jih spravljali do gozdno-kamionske ceste. Po končanem spravilu pa smo morali počistiti okoli štiriindvajset hektarjev veliko Rožančevo »frato« in še nekaj drugih. Celih trideset let sem bil zvest gozdu, zadnjih šest let pred upokojitvijo leta 1991 pa sem bil premeščen v Slovenj Gradec, kjer sem opravljal delo hišnika na Gozdnem gospodarstvu.

Če bi bil mlad in če bi si še iskal delo, bi šel spet med gozdne delavce, kajti kljub težkemu in napornemu delu, je ta poklic lep in zanimiv." ▲

Foto Peter Cesar

KOROŠKA ZIMSKA POKRAJINA

Foto Franc Jurač

Č E S T I T K A

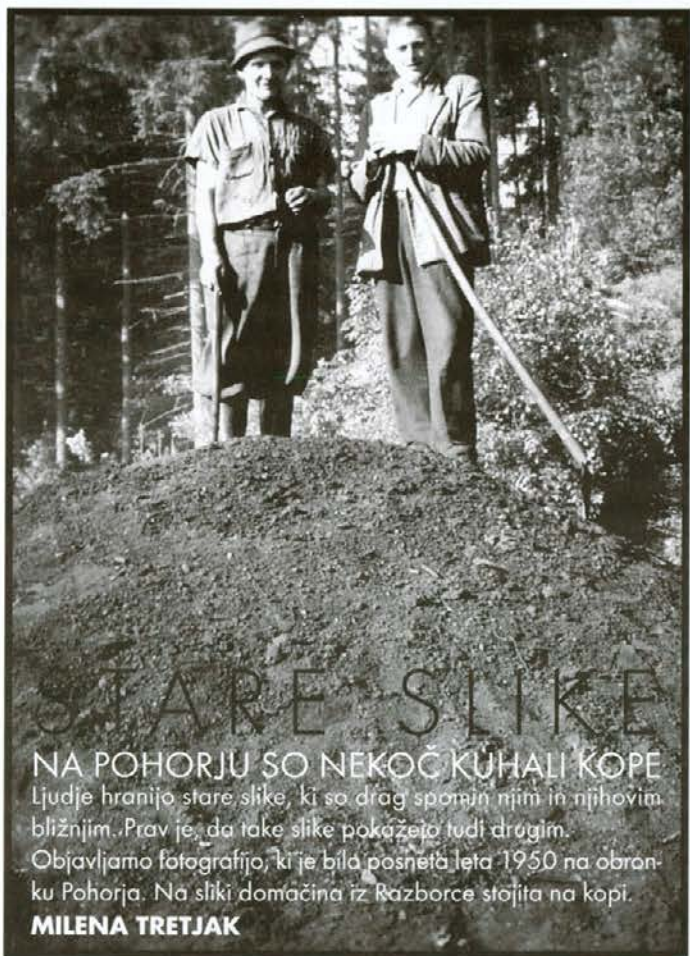
Klub upokojenih koroških gozdarjev čestita kolektivu Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec d.d. in Zavodu za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec k uspešnemu delu v letu 2003 ter vam tudi v bodoče želimo veliko uspehov tako pri podjetništvu kot pri gospodarjenju z gozdovi. Vsem upokojenim gozdarjem pa se zahvaljujemo za sodelovanje z željo, da bi bili zdravi, srečni in da bi se pogosteje srečevali. Tako aktivnim kot upokojenim želimo uspešno, zadovoljno in zdravo leto 2004.

Odbor Kluba upokojenih koroških gozdarjev,
Predsednik Jože Logar

POGLEJTE, UGANITE IN POVEJTE

Dobro pogledite sliko in ugotovite, kje in ob kakšni priložnosti smo naredili tale posnetek. Za pravilen odgovor, ki ga morate do 10. januarja 2004 poslati na uredništvo Viharnika, Vorančev trg, Slovenj Gradec, bomo podelili lepo nagrado.

FRANC JURAJČ

STARE SLIKE

NA POHORJU SO NEKOČ KUHALI KOPE

Ljudje hranijo stare slike, ki so drag spomin njim in njihovim bližnjim. Prav je, da take slike pokažejo tudi drugim.

Objavljamo fotografijo, ki je bila posneta leta 1950 na obranku Pohorja. Na sliki domačina iz Razborce stojita na kopi.

MILENA TRETJAK

Narava je dom rastlinam in živalim. Kadar jih hočemo obiskati, moramo upočasniti korak in tako lahko na vejah uzmemo veverico ali slišimo trkanje detla. Pri takšnem obisku gozda moramo biti obzirni in previdni, če želimo videti, kaj se dogaja okoli nas. Tudi takrat, ko gremo v gozd nabirat gozdne plodove (borovnice, gozdne jagode, maline, gobe itd.), lahko vidimo in slišimo marsikaj lepega in novega, nam še neznanega.

Na OŠ Dravograd sva se učiteljici z učenci 2. razreda odločili, da bomo organizirali naravoslovni dan z naslovom

Po gozdni učni poti GRAD. Pred odhodom smo se že pri pouku pogovarjali o gozdu in ugotovili, da je gozd življenjski prostor, v katerem prevladujejo drevesa, v njem pa živijo tudi druge rastline (lišajji, mahovi, cvetlice itd.) in živali. Gozd smo spoznavali s pomočjo knjig, revij in tudi s pomočjo računalnika.

Nato smo telefonirali na javno gozdarsko službo KE Dravograd in prosili, če bi nam hoteli pomagati pri organizaciji naravoslovnega dne. Naše povabilo so z veseljem sprejeli in dogovorili smo se, da si bomo ogledali gozdno učno pot, ki jo imamo v Dravogradu že od pomladi.

Napočil je naš naravoslovni dan in gozdarka Suzana Andrejč nas je prišla iskati v šolo, kjer nam je najprej opisala naloge gozdarjev. S pomočjo grafoskopskih prosojnic smo skupaj ponovili, kako se moramo obnašati v gozdu. Nato pa smo se podali v lep sončen, a hladen pozno jesenski dan.

Prvi smerokaz, z oznako gradu in dreves, smo srečali ob prehodu za pešce pri centru Traberg. Takoj smo vedeli, da smo na pravi poti in da se ne bomo izgubili, če bomo sledili puščicam na smerokazih. Sicer pa smo imeli ob sebi strokovno usposobljeno vodstvo, da smo se lahko na pot odpravili brez kančka strahu. Pot nas je potem vodila po strmih klanecih mimo naselja nad Koroško cesto do gozda. Kljub temu, da je bil ta del poti najbolj strm, nismo obupali.

NA NARAVOSLOVNEM DNEVU

RENATA VASERFAL, tekst in foto

JOJ, KAKŠNA STRMINA JE PRED NAMI.

Preden smo vstopili v gozd smo si ogledali zemljevid s celotno traso učne poti, ki je dolga približno 2 km in je na njej predstavljenih 15 tematskih točk. Na začetku gozda nas je pričakala nenavadna smreka, odeta v bršljan, ki je kljub silam narave preživela in se danes njena lepota kaže v vsej svoji veličini. Pogled nam je kar sam odplaval v njene višine. Pot smo nadaljevali po gozdu, vmes smo se ustavljali in prepoznavali posamezne drevesne vrste in se naposled ustavili na gozdnem robu.

POGLEJ, KAJ VSE NAJDEMO NA GOZDNEM ROBU.

To je prostor, kjer se stikata gozd in travnik. Z njim se je gozd zavaroval pred sončno pripeko in vetrom. Na tem robu uspevajo rastline, ki potrebujejo za svojo rast veliko svetlobe, to so predvsem grmovja. S tega gozdnega roba smo se še enkrat ozrli proti črneškemu zalivu in na Dravograd. Gozdarka nam je povedala, da je črneški zaliv naravna znamenitost, v katerem najdemo številne rastlinske in živalske vrste, ki jih drugod v Sloveniji le še težko najdemo ali pa že izginjajo. Že smo mislili, da smo na cilju, ker smo v bližini že zagledali grad, a puščice so nas usmerile nazaj v gozd in na drugi tematski točki smo si поблиže ogledali lubadarja v kontrolno-lovni pasti.

NA OBISKU PRI LUBADARJU.

Na srečo jih v pasti ni bilo veliko, kar pomeni, da jih sedaj v tem delu gozda ni veliko, ki bi povzročali škodo. Pot smo nadaljevali še globlje v gozd in ugotavljali, da vidimo v gozdu tudi precej skal, ki so poraščene z mahovi in drugimi rastlinami. Ponovili smo, da nas gozd varuje pred plazovi, poplavamami, odnašanjem prsti, zadržuje veter in ublaži njegovo moč, varuje nas pred hrupom in čisti zrak in da prav zaradi teh dejstev lahko rečemo, da je gozd varuh našega prostora. Na poti nam je gozdarka pokazala luknjo, iz katere se pozimi kadi topel zrak, poleti pa je v njej zelo mrzlo. In že smo prišli do četrte tematske točke, kjer smo videli, kako gozdarji pomagajo gozdu, da se obnavlja. Povedali smo, da se lahko gozd obnavlja sam. Novo drevo zraste iz semena, ki je padlo na tla in le-to vzklije ali pa zraste iz drevesnih poganjkov, ki poženejo iz panjev - to imenujemo naravna obnova. Če pa se gozd ne obnavlja sam, pa zato poskrbijo gozdarji tako, da posadijo sadike, ki so jih vzgojili v drevesnicah in te mladike pred divjadjo zaščitijo z mrežo in količki. Na naslednji točki nam je gozdarka pokazala kar devet različnih drevesnih vrst, med njimi tudi tiso, ki lahko vse življenje preživi v senci. Končno pa smo prišli do prostora s klopami in mizo, kjer smo si lahko malo odpočili, saj nas je pot že precej utrudila, tu smo si privoščili tudi malico.

MALICA NAM JE RES DOBRO TEKNILA.

Ogledali smo si tudi, od kod prihaja voda.

Okrepčani in dobre volje smo se odpravili naprej po poti in že od daleč zagledali krmišče in solnico.

KRMIŠČE JE ŠE PRAZNO.

Gozdarka pa nas je opozorila še na luknje, v katerih sta si lisica in jazbec ustvarila svoj dom. Kar s tesnim srcem smo hitro odšli naprej. Na poti smo se ustavili še na mestu, kjer smo lahko videli razliko med iglastim gozdom, ki je temen, in na drugi strani mešanim gozdom, ki je bil posebej sedaj, ko je listje večinoma že odpadlo, zelo svetel in prijazen. Na poti smo opazili tudi družino macesnov, ki so nas pozdravili s svojimi zlato rumenimi iglicami. Sami smo gozdarki povedali, da je to edini iglavec, ki v jeseni odvrže iglice potem, ko si jih pobarva. Preden smo zopet zagledali travnik in prišli do najvišje točke gozdne učne poti smo si ogledali še gozdna tla. Gozdarka nas je opozorila na preprogo iz korenin, ki sta jo stala bukev in smreka.

POGLEJ, KAKŠNE KORENINE!

Na naslednji točki smo spoznali pojem celki, kar je bilo za nas nekaj čisto novega. Gozdarka nam je povedala, da celke imenujemo med gozdom poseljene kmetije. Sedaj pa nas je pot vodila samo še navzdol, kratek čas po glavni cesti in naprej po ozki poti do utrdbe v obliki okroglega stolpa z imenom Rechtturm, kamor so nekoč zapirali tlačane, ki niso hoteli ubogati. S težkim srcem in malo strahu, da so še kje kakšni ostanki teh ljudi, smo se podali naprej in prišli do trinajste točke, kjer smo spoznali duglazijo, iglavca, ki smo ga dobili iz Severne Amerike in ga prepoznamo po značilnem vonju melise. Končno, strmina navzdol je bila za nami, že smo prišli do mini parka, predzadnje točke naše poti, kjer na tem zares majhnem prostoru raste veliko drevesnih vrst, ki pa niso značilne za naše kraje in jih zato imenujemo eksote. Pot smo zaključili pri gradu, ki še vedno trdno zasidran kraljuje nad Dravogradom, čeprav ga je zob časa že močno načel. V svojo okolico vse leto privablja številne obiskovalce. Tu se je naša gozdna učna pot končala.

KONČNO SMO PRIŠLI DO OSTANKOV GRADU.

Skupaj pa smo se podali še do lovca, ki je bil tako prijazen in nam je pokazal svoje jelene in srne, tako da smo si jih ogledali čisto od blizu. Za vse nas je bil to nepozaben naravoslovni dan, ki nam bo ostal še dolgo v spominu.

Učiteljici Renata in Anita bi se radi skupaj s svojimi učenci najlepše zahvalili gozdarki Suzani Andrejč za strokovno, a zanimivo in nam primerno razlago po gozdni učni poti, ter gospodu Brgu, ki nam je bil pripravljen pokazati živali, ki jih marsikdo izmed nas še ni videl v naravnem okolju. V upanju, da se še kdaj srečamo, se obema še enkrat iskreno zahvaljujemo. Bilo je res prekrasno.

JOJ, KAKŠNA STRMIŃA JE PRED NAMI.

POGLEJ, KAJ VSE NAJDEMO NA GOZDNEM ROBU.

KRMIŠŃE JE ŠE PRAZNO.

NA OBISKU PRI LUBADARJU.

MALICA NAM JE RES DOBRO TEKNILA.

POGLEJ, KAKŠNE KORENINE!

KONŃNO SMO PRIŠLI DO OŠTANKOV GRADU.

T R G O V I N A
LES
SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA

V naši gozdarski trgovini LES v Slovenj Gradcu in Radljah vam nudimo vse, kar potrebujete za delo v gozdu: vso gozdarsko orodje in opremo za posek in spravilo lesa, kolesne verige za traktor ali tovornjak, zaščitna sredstva in oblačila za gozdarje, kosilnice in motorne kose, škarje za živo mejo, motokultivatorje in še vse ostalo za delo v gozdu in na vrtu, itd...

Oglasite se pri nas.

SLOVENJ GRADEC, Cesta na Štibuž 1
Telefon 02/88 21 620, faks 02/88 42 684
RADLJE (Dvorec), Koroška cesta 68
Telefon 02/88 71 423, faks 02/88 71 239

SERVIS

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec d.d. - SERVISI Pameče obvešča cenjene stranke, lastnike tovornih vozil, da v naših delavnicah izvajamo hitro servisiranje, menjavo olj in filtrov, menjavo in centriranje koles ter preizkus zavor vašega vozila. Izmerimo tudi stekanje koles z lasersko merilno napravo. S pravilno nastavitvijo boste zmanjšali porabo goriva in obrabo gum. Sedaj je tudi čas za pranje vašega tovornega vozila ter odstranitev škodljivih soli, ki so se nabrale v zimskem času.

**Zaupajte vzdrževanje vašega vozila servisu
Gozdnega gospodarstva v Pamečah!**

Naš delovni čas je
od ponedeljka do petka od 7. do 22. ure.
Telefon: 02 88 46 100 ali 88 46 106

**VSEM BRALCEM VIHARNIKA
ŽELIMO PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE, V
NOVEM LETU 2004 PA
VELIKO SREČE, ZDRAVJA IN USPEHOV.**

GOZDARSKA ZADRUGA SLOVENJ GRADEC

